

Reprezentipe e Komunitetengo ano **Civilune Servisya** ani Kosova

Dikhlaripe

Mayi 2017

**Organizacia vash Siguripe thay Ledeipe ani Evropa
MISIA ANI KOSOVA**

**Reprezentipe e Komunitetengo ano Civilune Servisya ani
Kosova**

Dikhlaripe

Mayi 2017

TABELA E ANDRIPESKI

EKZEKUTIVUNO ANDRIPE	4
1. INTRODUKCIA	5
2. LEGALUNO RAMI	8
3. STATUSI E IMPLEMENTACIAKO	10
3.1 Rezentipe e komunitetengo ano alosarde institucie ano centraluno niveli.....	10
3.1.1 Polyuno rezentipe e komunitetengo ano notadeime centralune niveleske institucie	13
3.1.2 Rezentipe e komunitetengo ano sah funkcionalune kategorie e civilune servisyengo ano notadeime centralune niveleske institucie.....	14
3.1.3 Butyake thana kola pherdile.....	17
3.1.4 Aqhavipya ano bayripe e komunitetenge rezentipesko ano civilune servisya ano centraluno niveli.....	18
3.2 Komunake nivelesko rezentipe	19
3.2.1 Polyuno rezentipe e komunitetengo ano komunako niveli	22
3.2.2 Rezentipe e komunitetengo ano sah funkcionalune nivelya e civilune servisyengo ano komunako niveli.....	23
3.2.3 Butyake thana kay pherdile.....	25
3.2.4 Aqhavipya ano bayripe e komunitetenge rezentipesko ano civilune servisya ano komunako niveli.....	26
4. ANALIZA E FER REKRUTIPESKO THAY MASE KAY LELILE VASH POZITIVUNE AKCIE	27
4.1 Implementacia e fer rekrutipesko thay pozitivune akcie ano notadeime centralune niveleske institucie.....	28
4.2 Implementacia e fer rekrutipesko thay pozitivune akciake mase ano komunako niveli	31
5. KEDIPE E DETALYENGO VASH KOMUNITETENGO JANGLARIPE	34
5.1 Centraluno niveli.....	34
5.2 Komunako niveli.....	35
6. RAPORTIPE.....	36
6.1 Centraluno niveli.....	36
6.2 Komunako niveli.....	36
6.3 Bershuno raporti vash implementipe e Regulativako 04/2010 kotar e Ministria e Publikuna Administraciako	36
7. KONKLUZIE	37
REKOMANDIPYA	38
Vash e Ministria e Publikuna Administraciako (MPA)	38
Vash centralune thay komunake butyaripeske institucie	39
Annex C1: Centralune nivelesko komunitetengo rezentipe ano civilune servisya	41

Annex C2: Pozitivune akciake mase implementime kotar sakoya centralune niveleski institucia.....	42
Annex M2: Pherune postya kola siton musayutne vash te reslol o peshelipe vash komunitetengo reprezentipe.....	44
Annex M3: Peshelipe e komunitetengo ano numerikuno minoriteti ani sakoya funkcionaluni kategoria	45
Annex M4: Pozitivune akciake mase implementime kotar sakoya komuna.....	46

LISTA E HARNIPYENGI

Kosovako Sombeshipe	KS
Komiteti vash Komunitetya	KK
Konsultativuno Konsili vash Komunitetya	KKK
Civilune Garavipeske Korpusya	CGK
Komiteti vash Hakaya thay Interesya e Komunitetyengo thay Iranipe	CRIC
Ministria e Agorkulturaki, Vesha thay Ruraluno Evolviripe	MAVRE
Ministria vash Komunitetya thay Iranipe	MKI
Ministria vash Kultura, Terne thay Sporti	MKTS
Ministria vash Ekonomikuno Evolviripe	MEE
Ministria vash Edukipe, Skencia thay Tehnologia	MEST
Ministria e Thanipeski thay Thaneko Planiripe	MTTP
Ministria e Financiengi	MF
Ministria e Sastipeeski	MS
Ministria e Androne Butyengi	MIA
Ministria e Infrastrukturaki	MI
Ministria e Hakaipeski	MH
Ministria e Lokalune Raipeska Administraciako	MLRA
Ministria e Butyaki thay Socialuno Dikhlaripe	MBSD
Ministria e Publikuna Administraciako	MPA
Ministria e Tregoski thay Industriaki	MTI
Komunako Sombeshipe	MA
Komunako Ofisi vash Komunitetya thay Iranipe	KOKI
Ofisi vash Komunitetenge Puqipya	OKP
Ofisi e Presidentesko	OP
Ofisi e Sheruneministresko	OSHM
Organizacia vash Siguripe thay Ledeipe ani Evropa	
Misia ani Kosova	OSCE

EKZEKUTIVUNO ANDRIPE

Kosovake institucie luyarena gradualune te laqharen o implementipe e legislaciake obligipyengo kola garantinena o fer thay proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo ano numerikuno minoriteti ano civilune servisyano komunako thay centraluno niveli.

Ano centraluno niveli, pashutni proporcio e komunitetengo ano numerikuno minoriteti ano civilune servisyano e 18 notadeime instituciengo bayrilo ano raportipesko periodi (1 Januari 2013 ji pe 31 Decembri 2015) kotar 7.85 peshel ji pe 9.63 pe shel sar kotar OSCE-ko paluno notadeipe e situaciako pe 2013, kova sito basta andar o minimum e desh pe shel hramindo ano Krisi vash Civilune Servisyano. Akaya pashutni figura na mothavela o yekhuno distribuipen e komunitetenge reprezentipesko ano ververutne institucie, leindoy pe dikhipen kay nesave centralune niveleske institucie pashe na silen o komunitetengo reprezentipe, yavera silen buderi se 9.63 peshelipe. Vash may buderi, haricune komunitetya, sar si Kosovake Goranya, Kosovake Roma, Kosovake Ashkalie thay Kosovake Egipqanyune komunitetya siton pe generali talo reprezentime ano notadeipe e centralune niveleske instituciengo kerindoy komparacia olenga sasutna proporcio e populaciako ani Kosova.

Ano komunako niveli na si dikhlo laqharipe ano respekto e komunitetenge reprezentipesko ano civilune servisyano komune notadeime ano akava raporti. Sasutni piktura e komunitetenge reprezentipesko na pherela o yekhuno distribuipen e postyengo ano notadeime komune ani komparacia e specifikuna proporcio e komunitetengi e sasutna komunaka populaciako. Generalune, haricune komunitetya siton talo reprezentime ani komparacia e proporcio ani dendi komuna. Distribuipen e postyengo ayekha sito nayekhune vastimo, e butyarnencar kotar o Kosovake Romane thay Kosovake Ashkalyune komunitetya ovidoy disproporcionalune may but te adikeren tikne niveleske pozicie ani komparacia e butyarnencar kotar o yaver komunitetya.

Raporti arakhela kay o notadeime institucie ano so duy centralune thay komunako niveli na pherena kompeltune olenge legalune obligipyano vash te implementinen o specifikune mase te pheren akala harnipyano ano komunitetengo butyaripen ano civilune servisyano. OSCE rodela kotar o institucie ano centraluno thay komunako niveli te sigurinen o fer thay proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisyano e pherde implementipea e relevantuna legislaciako, leindoy kotar prekal o alokipe e adekvatune resursyengo vash efektivuno implementipe e pozitivune akciake masengo, thay pe godorne institucie ano centraluno niveli adekvatune te monitorinen o implementipe akale masengo. Nesave tentipyano musay te kergyon te bayaren o reprezentipe e komunitetenge jenengo e numerikune haricune komunitetengo, leindoy kotar Kosovake Roma, Kosovake Ashkalie thay Kosovake Egipqanya, thay vi o juvlengo reprezentipe akale komunitetengo.

1. INTRODUKCIA

O ovipe kay nakhela vash nayekhuno reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisy¹ mothavdilo ano OSCE *Komunitetenge Hakayengo Notadeipeske* raportya (2009, 2010, 2012 thay 2015)² thay pe 2013 OSCE *Reprezentipe e Komunitetengo ano Civilune Servisy ani Kosova* raporti.³ Akala raportya identifikinena o gendya e harnipyengo ano respekti vash implementipe e Krisesko vash Civilune Servisy,⁴ leindoy kotor o generaluno nanipe e komunitetenge jenengo ano seniorune pozicie, ayekha vi o buhlo nanipe e qaquene thay phangla datako vash civilune servisyenge butikerne thay aplikanya. Akava raporti mothavela o dikhlaripeko notadeipe kay uqharela nesave komune thay institucie kola lele kotor ano raporti e 2013. Akava raporti prezentinela e laqhardi data vash o periodi kotar 1 Januari 2013 ji pe 31 Decembri 2015. O arkahipyua mothavena kay na sine o manglo implementipe e buderi rekomandipyengo kotar OSCE 2013 raporti.

Sar kotar o paluno OSCE raporti, pe 2013, o Ofisi vash Komunitetenge Puqipya (OKP) ano ofisi e Sheruneministresko publikinde yekh notadeipe ano Decembri 2013: *Butyaripe e Nabuderune Komunitetengo ano Kosovake Civilune Servisy thay Publikune Kompanie*.⁵ Raporti sugerinela o seti kotar 12 politikune rekomandipyengo.⁶ Pashe akaleske, ji kay o rekomandipyua nane formalune miratime kotar raibe, o OKP kontribuingya ano bayripe e komunitetenge reprezentipesko ano publikune institucie thay iniciringya o keripe e regulativako kay ka mekhel e ternenge kola agorinde o Univerziteti ani Mitrovica /Upruni Mitrovica te theren pere certifikime diplome vash o shaipyua e butyaripeske ano Kosovake civilune servisy.⁷

Pashe akaleske, pe shrd e bershesko 2016, komunitetenge jene formalune kay siton ano Civilune Garavipesko Korpusi (CGK) kotar upruni Kosova integrisale ano Kosovake publikuni administraciake institucie sar kotor e implementipesko e lekanipesko resto ani Evropaki Unia phiravdo dialogi mashkar o Beogradi thay Prishtina/Priština. Pashe akaleske,

¹ Sar definisalo ano Artiklya 2 thay 3 e Krisesko Gn.03/L-149 vash Civilune Servisy, 14 Yuni 2010.

² OSCE Raporti *Komunitetenge Hakayengo Notadeipeske Raporti* (Decembri 2009), qhamya 42-43: <http://www.osce.org/kosovo/40779> (akcesimo pe 10 Mayi 2016); OSCE Raporti *komunitetenge Hakayengo Notadeipeske Raporti, Duyto Edicia* (Decembri 2010), qhamya 13-16: <http://www.osce.org/kosovo/74597> (akcesimo pe 10 Mayi 2016); OSCE Raporti *Komunitetenge Hakayengo Notadeipeske Raporti, Trinto Edicia* (Yuli 2012), qhamya 32-34: <http://www.osce.org/kosovo/92244> (akcesimo pe 10 Mayi 2016); thay OSCE Raporti *Komunitetenge Hakayengo Notadeipeske Raporti, Shtarto Edicia* (Decembri 2015), qhamya 23-24: <http://www.osce.org/kosovo/209956?download=true> (akcesimo pe 10 Mayi 2016).

³ OSCE Raporti *Reprezentipe e Komunitetengo ano Civilune Servisy ani Kosova* (Februari 2013), <http://www.osce.org/kosovo/99601?download=true> (akcesimo pe 17 Novembri 2016).

⁴ Krisi vash Civilune Servisy, *supra* nota 1.

⁵ Ofisi vash Komunitetenge Puqipya, *Butyaripe e Nabuderune Komunitetengo ano Kosovake Civilune Servisy thay Publikune Kompanie*, Mayi 2013, http://www.zck-ks.net/repository/docs/Assessment_on_Employment.pdf (akcesimo pe 17 Avgusti 2016).

⁶ *Ibid*, qhamya. 61-64. O mase targetinena o reprezentipe e Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune, Kosovake Goranyune thay Kosovake Egipqanyune komunitetya; polyenge yekhipesko rekrutipe; thay sankcie vash kishlo performipeske institucie.

⁷ Regulativa Gn. 21/2015 vash procedure thay kriterya vash Deipe e Certifikatengo e Kosovaryengo Kola Agorinde o Univerziteti ani Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, 30 Decembri 2015. Ano raportipesko periodi, Kosovake institucie na penjarena o diplome kotar primarune, sekonadrune thay tertiarune nivelya mekhle kotar Srbyuna qhibyake edukipeske institucie kola kerena buti ani Kosova. Ani praktika, akava mangla te phenel kay o manusha kola agorinena nashti te len butyaripeske shaipyua andar o Kosovake institucie. E Regulativa akana mekhela odole kola lele o diploma kotar o Univerziteti e Mitrovicako /Upruni Mitrovica te theren pere certifikime diplome vash o butyaripeske resipyua, profesionaluno licencie thay admisia vash profesionalune siklipyua andar o Kosovake institucie.

sar olengo kotorleipe andar Kosovake civilune servisyalo pelo ano raportipesko periodi akale notadeipesko (1 Januari 2013 ji pe 31 Decembri 2015), akala postyalo na siton astarde ani data kay sito prezentimi ano raporti. Akava shay, sasavipea, te ovel hramimo kay kotorleipe akale postyengo shay te therel impakti ano sasutno ulavipe e civilune servisyenge postyengo pherde kotar o jene e Kosovake komunitetengo kotar 2016 may dur.

Resipe akale raportesko sito te notadeinel o akanutno niveli e komunitetenge reprezentipesko ano alosarde civilune sevrisyenge institucie ano centraluno niveli thay ano alosarde komune, thay buhlaripe e implementipesko e relevantune legislaciako⁸ phiravindoy o reprezentipe e komunitetengo ano civilune sevrisyalo. Vash may buderi, o raporti ka notadeinel o progresi kerdo ano rekomandipya kotar 2013 OSCE raporti.

O raporti pherune dela e instituciengo o evidence bazirime pe rodllaripe kay shay te vastingyon vash te bayaren o evolviripe thay implementipe e politikengo ano buhlaripe e komunitetenge aksesosko ano publikune sektorosko butyaripe, ayekha vi ani relacia vash eventualune amandamentyalo ano Krisi vash Civilune Servisyalo. Vash o resipya e resipesko e lekanipesko e butyaripeske instituciengo e mangipyencar vash komunitetengo reprezentipe ano civilune servisyalo, akava notadeipe vastinela demograifkuni data kotar 2011 cenzusi.⁹

E studia analizinela e statistikuni data kay kedisali kotar o komuniteti vash o legalune mangipya vash te mothaven kobar o reprezentipe sito adekvatuno ano so duy centraluno thay komunako niveli. Akava pherune notadeinela o buhlaripe vash koleske o butyaripeske institucie sito ano phanglipe olenge obligipyengo vash te bayaren o reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisyalo prekal o pozitivune akciengo mase, ayekha vi sar raportipe thay monitoripe akale masengo. Finalune, e data ayekha vi phandili e gendoa te notadinel o trendi phanglo e reprezentipeske niveleya e juvlengo andar o komunitetyalo ano numerikuno minoriteti ano civilune servisyalo.

Arakhipya akale raportesko sito bazirime ani analize e kvantitativune thay kvalitativune datengo kedime ano duy ulavde faze kotar OSCE ano so duy centralune institucie thay komune vash raportipesko periodi kotar Januari 2013 ji pe Decembri 2015. Kvantitativuni faza astarela e kolekcia e dataki ano gendo, poli, enticiteti thay pozicia e civilune servisyenge butyarnengo ano notadeime institucie thay komune. Kvalitativuni faza ano kedipe e informaciengo ano mase kay lelile kotar o butyaripeske institucie vash te bararen o rekrutipe thay promovipe e komunitetengo ano numerikuno minoriteti ano civilune servisyalo, leindoy kotor implementipe e relevantuna legislaciako. So duy faze e datake kedipesko kerdile prekal

⁸ Krisi vash Civilune Servisyalo, *supra* nota 1, thay Ministria e Publikuna Administraciako (MPA) Regulativa 04/2010 ano procedure vash Fer thay Proporcionaluno Representipe e Komunitetengo na ano Buderipe ano Civilune Servisyalo, 20 Septembri 2010.

⁹ Ji kay o 2011 cenzuseske rezultatyalo siton kontestime-specialune ano komune kote o baro kotor e na-Albanyune komunitetengo boykotinde o procesi, thay ano shtar uprune komune kola na lela kotor ano cenzusi, vay sar vi ki abstencia e Kosovake Kroatyune thay Kosovake Montenegroske komunitetengo sar ulavde komunitetyalo-sito numay yekhuno ofisialuno resursi e demografikuna datako kay si shayutno. Vash buderi, Artiklo 7.1 e Regulativako Gn. 04/2010 hraminela kay 'ji pe publikipe e ofisialuna populaciako thay kheresko cenzusi, data thay peshelipe shay te kedingyol vash determinipe e fer thay proporcionalune reprezentipesko e komunitetengo ano buderipe ano civilune servisyalo ano komunake niveleske institucie', akava mothavela kay kana o cenzuseski data uli shayutni, akava sito so ka ovel vastimo vash te mothaven e demografikuni data. Phanglo akalea, nota kay o OSCE-ko janipe kay vash komune Klokot/Klllokot, Novo Brdo/Novobërdë thay Štrpce/Shtrpca o 2011 cenzusi sito kontestimo kotar e komuna, vash o resipya akale raporteske, akala komune ka oven notadeime sar si pe olenge cenzuseske rezultatyalo, leindoy kotor o notadeipe e reprezentipesko mashkar o Kosovake Srbjune thay Kosovake Albanyune komunitetyalo.

o muy-pe-muy interviste kotaro OSCE-ke stafeske jene e personeske sherunencar ano butyaripeske institucie, thay e data prezentimi ano qartya ano raporti ikaldile kotar akala interviste. Ano centraluno niveli, interviste kerdile e sherunencar e personeleske yekhlinyengo kotar 18 institucie ano duy runde e intervistengo: kvantitativuno datako kedipe vash komunitetengo reprezentipe pe Februari/Marti 2016 thay kvantitativuni informacie kedimi pe April/Mayi 2016.¹⁰ Pashe akaleske, OSCE kedingya kualitativuno intervyyu e Direktoreya e Departamentesko vash Civilune Servisyengi Administracia andar e Ministria e Publikuna Administraciaki pe Mayi 2016, vash te kerel pherune informacie reste kotar e Minsitria kotar o alosarde komune thay centralune niveleske institucie. Vash te konsiderinen e komunitetengi perspektiva ano olengo reprezentipe ano civilune servisy, ano Aprili thay Mayi 201 kvantitativune interviste may buderi kerdile e reprezentyencar kotar dikhlari peske mekanizmya vash garavipe thay promovipe e komunitetenge hakayengo ano centraluno niveli: O Phiravutno e Sombeshipesko e Kosovake Konsulativune Komitetesko (KKK) kova arakhlola andar o Ofisi e Presidentesko; thay o Direktori e Ofisesko vash Komunitetenge Puqipya (OKP) locirimo andar o Ofisi e Sheruneministresko. Sah akala institucie sine aktivune ano puqipe e bayaripesko e komunitetenge butyaripesko ano civilune servisy.¹¹

Ano komunako niveli, pe Februari 2016, OSCE umalake ekipe kedinde kvantitativune date vash komunitetenge civilune sevrisyengo reprezentipe ji kay pe 31 Decembri 2015 ano interviste e komunake sherunencar e personelengo ano 34 kotar 38 komune vash te identifikinen kola komune rodona may hari yekh civilune servisyengo posti te phergyol kotar o gendo e komunitetengo ano numerikuno gendo.¹² Bishushtar (24) komune identifikisale sar qhivipe akale kriteresko pe Marti 2016 kualitativune interviste kerdile ano so duy komunake sherune e perosneleske thay komunitetenge komitetenge sherunencar ano akala komune vash te keden may buderi informacie. Ani duyto faza, numay o komune kote o gendo e populaciako e komunitetengo ano numerikuno minoriteti phanglola ano may hari yekh civilune servisyengo posti astardile thay ayekha, data prezentisali ano akava raporti phanglo numay e 24 komunencar.¹³ Data kotar komunitetenge komitetya ayekha vi kedisali vash

¹⁰ O 18 centralune niveleske institucie kay astardile ano notadeipe siton: Ofisi e Sheruneministresko; Ofisi e Presidentesko; Kosovako Sombeshipe; Minisitria e Agrokulturaki, Vesha thay Ruraluno Evolviripe; Ministria vash Komunitetya thay Iranipe; Ministria e Kulturaki, Terne thay Sporti; Ministria e Ekonomikune Evolviripeski; Ministria vash Edukipe, Skencia thay Tehnologia; Ministria vash Thanipe thay Thanesko Planiripe; Ministria e Financiengi; Ministria e Sastipeski; Ministria e Androne Butyengi; Ministria e Infrastrukturaki; Ministria e Hakaipeski; Ministria e Lokalune Raipeska Admnsitraciako; Ministria a Butyaki thay Socialuno Dikhipe; Ministria e Publikuna Administraciako; thay Ministria vash Trego thay Industria.

¹¹ O CRIC prezentyinga raporti vash komunitetengo reprezentipe ano civilune servisy pe Yuni 2016, e resipea e influencako e amandamentesko vash o Krisi vash Civilune Servisy. KKK mekhla rekomandipya vash akava puqipe ko palune bersha, leindoy kotor pe 2015 ko ministrie kote o komunitetya reprezentinena may hari se trin pe shel e civilune servisyengo. Finalune, o OKP sito kotor e Mashkar Ministrienga Komisiako vash Komunitetenge Puqipya formirimi pe Oktobri 2015 thay mandatimi te redikhlarel o implementipe e legislaciako phanglo e komunitetenge hakayencar, koya ayekha vi identifikingya may shukarno reprezentipe e komunitetengo ano institucie sar yekh kotar olenge prioritetiya.

¹² Ano vahti e data kolektipesko akale raportesko, Kirisi vash Civilune Servisy pandar na aplikisalo ano shtar uprone komune e Leposavić/Leposaviq, Zubin Potok, Zvečan/Zvečan thay Mitrovica/Vrdoriguni Mitrovica, thay na sine simpatizime komunake administrativune strukture kay ka mekhen o manglo notadeipe kay te kergyol. Vash akaleske, phanglo e situacia, ayekha vi vash o sebepi e nanipesko e cenzeseske rezultatyengo, akala shtar uprone komune na astardile ano notadeipe.

¹³ Vastindoy o 2011 cenzusi vash te kalkulinen o komunitetengo reprezentipe ano civilune servisy, o dikhlarde komune na astardile ano kualitativuno notadeipe phanglo e komunitetenge reprezentipesko kova sito may hari ekivalentuno e yekh civilune servisyenge postea: Vushtrri/Vučitrn, Gllogoc/Glogovac, Skënderaj/Srbica, Junik, Rahovec/Orahovac, Malishevë/Mališevo, Kačanik/Kaçanik, Parteš/Partesh, Viti/Vitina thay Hani i Elezit/Elez Han. Vash may buderi, o shtar uprone komune Mitrovica/Vrdoriguni Mitrovica, Leposavić/Leposaviq, Zubin Potok thay Zvečan/Zvečan siton avri e notadeipestar.

akava notadeipe feri so on siton mandatime kotar manglo politikako rami te avokinen vash yekhuno komunitetengo reprezentipe andar komunake civilune servisyas.¹⁴

Raporti prezentinla o harno dikhipe e legalune thay politikake ramesko, dikhlardo kotar o notadipe e komunitetenge reprezentipesko ano so duy centralune thay komunake nivelya. Akava dikhlargyola kotar o sekie notadeime o implementipe e fer rekrutipesko thay pozitivune akciake mase, ayekha vi o notadeipe e datake kedipesko ano komunitetengo butikeripe thay raportipe. Raporti phanglola e konkluzienar thay politikune rekomandipya vash e Ministria e Publikuna Administraciako sar sheruno politikako kerutno, ayekha vi ko centralune thay komunake niveleske butyaripeske institucie.

Raporti astarela shtar aneksya e may detalyune phagipyencar vash reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisyas. Aneksya astarena o phagipya vash reprezentipe e sakole komunitetesko ano civilune servisyas ano so duy centralune (Annex C1) thay komunake (Annex M1) nivelya, ayekha vi vash pherune postya kay shay te rodingyon vash sakoya komuna te resen o minimaluno peshelipe vash komunitetengo reprezentipe (Annex M2), thay phagipe e komunitetenge reprezentipesko ano civilune servisyas ano komunako nivel vash sakoya funkcionaluni kategoria (Annex M3). May buderi, duy aneksya mothavena yekh dikhlaripe vash pozitivune akciake mase kola lelile ano centralune niveleske institucie (Annex C2) thay komune (Annex M4) vash te resen o fer thay proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo.

Vash te keren yekh qaqutno notadeipe e progresesko kay kerdile kotar o institucie sar kotar o OSCE-ko paluno notadeipe, o dikhlaripeke raportya vastinde e yekhuni metodologia thay aplikingya ola ani yekhuini umal e instituciengi kay notadeisale pe 2013, kote ikalgyona shtar ministrie¹⁵ thay shtar uprone komune. Vash te keren o pheruno notadeipe, OSCE tentinela te produktinela o pheruno publikipe kay reprezentinla may komprehesivuni piktura e komunitetenge reprezentipesko ano civilune servisyas, leindoy kotor sah ministrie thay komuna.

2. LEGALUNO RAMI

Yekhuno akcesi ano butyaripe ano civilune servisyas andar o rami e hakyengo e kotorlipesko ano publikuno jivdipe qalavdilo ano so duy internacionalune thay Kosovake legalune ramya, specifikune ani Rameski Konvencia vash Garavipe e Nacionalune Minoritetengo,¹⁶ thay andar o rami e nadiskriminipesko thay yekhuno akcesi ko publikune servisyas. Ani

¹⁴ Komunitetenge komitetiya siton permanentune komitetiya kay siton ani sakoya komuna, kerde primarune kotar o komunitetenge jene kola siton ano numerikuno minoriteti ano komunako niveli thay shay te astaren may hari yekh komuniteti kova thaninela ani odoya komuna. Oleni rola sito te sigurinen kay o hakaya thay interesya e komunitetengo siton respektive prekal o dikhlaripe thay provizia e rekomandipyengi ano komunake politike thay akcie. Komunitetengo komitetenge Termya e referencengo qhivela oleni rola te avokinen vash yekhuno reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisyas (dikh Artiklo 5.2.6).

¹⁵ Shtar ministrie kay na astardile ano notadeipe siton: Ministria vash Diaspora, Ministria vash Evropake Integripya, Ministria e Avrune Butyengi thay Ministria e Kosovake Siguripeske Forcengo.

¹⁶ Dikh Artiklo 15 e Rameska Konvenciako vash garavipe e Nacionalune Minoritetengo, Konsili e Evropako, Februari 1995.

Internacionaluni Konvencia vash Civilune thay Politikune hakaya.¹⁷ So duy internasionalune manushikane hakayenge instrumentya siton direktune aplikime ani Kosova.¹⁸

Andar o Kosovako legaluno rami, proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo ano publikuno butyaripe sito garavdo ani konstitucia.¹⁹ Vash may buderi, o Krisi vash Civilune Servisya garantinla o generalune principia e na diskriminaciako, yekhune shaipya, thay specifikune mothavla kay o komunitetya thay olenge jene silen hako vash fer thay propocialuno reprezentipe ano civilune servisya thay jene e centralune thay lokalune publikuna administraciako. Buti ver, Artiklo 11.3 e Krisesko vakerla kay:

“Andar o civilune servisya ano institucie e centralune nivelesko o minimum e desh pe shel e poziciengo musay te ovel rezervimo vash personya kola siton vash komunitetya kay na siton buderipe ani Kosova thay kola pherena o specifikune butyaripeske kriteriya. Ano komunako niveli vash kvalifikime manusha e komunitetengo kay na siton buderipe ani komuna, o gendo e rezervime thanengo shay te ovel ano phanglipe e peshelipeske reprezentipea e komunitetengo ani mangli komuna”.²⁰

Vash may buderi, Ministria e Publikuna Administraciako mekhla e Regulative vash o Procedure e Fer thay Proporcionaluno Representipesko e Komunitetengo na ano Buderipe ano Civilune Servisya (Regulative 04/2010),²¹ koya regulinela reprezentipe e komunitetengo prekal o diferentune civilune servisyenge kategorije, qhivela o procedure vash butyaripeske institucie te sigurinen fer thay proporcionaluno reprezentipe, thay astarela o fer rekrutipe thay specifikune pozitivune akciake mase kay musay te implementingyon.²²

E Regulative 04/2010 pherune qhivela o monitoripe thay raportipeske mase kay musay te lel on te sigurinen olengo shukarno implementipe,²³ ayekha vi sar instrukcie ano kedipe e biarahla statistikuna datako ano komunitetengo janglaripe vash civilune serviantya vash o sebebnya e notadeipeske pashe odoleske kay komune vay institute reste o minimaluno peshelipe e komunitetenge representipesko.²⁴

Pashe akalekse reprezentipe ano civilune servisya regulime kotar o Krisi vash Civilune Servisya thay Regulative 04/2010, na si legaluno klaripe vash kobar ano centraluno niveli o peshelipe e komunitetenge peshelipesko ano numerikuno minoriteti aplikingyola ulavdo vash sakoya institucia vay te sine kay sito yekh sasutni figura tentimi te aplikingyol pe generali ko institucie ayekha sar siton thay sar (vay te sine) o peshelipe shay te phagyol mashkar o ververutne komunitetya.²⁵ Ko komunako niveli isi ayekha vi nesave nagodinipya phanglo te

¹⁷ Dikh Artiklya 2 thay 25 e Internasionalune Konventako vash Civilune thay Politikune Hakaya, 23 Marti 1976.

¹⁸ Dikh Artiklya 22, 58.2 thay 123 e konstituciako; e Internasionaluni Konventa vash Eliminipe e Sah Formengo e Rasyuna Diskriminaciako thay Univerzaluni Deklaracia e Manushikane Hakayengi sito ayekha vi aplikimi. Artiklya 5(c) thay 21(2) respektivune siton ano phanglipe akale puqipea.

¹⁹ Dikh Artiklo 61 e konstituciako: ‘komunitetya thay olenge jene musay te oven titulime ano yekhuno reprezentipe ano butyaripe ano publikune trupya thay publikune kompanie ano sah nivelya.’ thay Artiklo 101.1: ‘e kompozicia e civilune servisyengi shay te reflektinel o diverziteti e manushengo ani Kosova thay te lel pe konsideripe o internasionalune penjarde principia vash polyengo yekhipa’.

²⁰ *Supra* nota 1, Artiklo 11.3

²¹ *Supra* nota 8.

²² *Ibid*, Artiklya 4.4, 5, 11 thay 12.

²³ *Ibid*, Artiklya 14.

²⁴ *Ibid*, Artiklya 9 thay 10.

²⁵ Raporti mekhlo kotar Kosovako Demokrativuno Institutu vash CRIC pe Mayi 2016 titulimo “Parlamentaruno Rodlaripe – Representipe e Nabuderune Komunitetengo ano Civilune Servisya e Kosovake” dela na

sine kay komunitetengo reprezentipe shay te kalkulingyol bazirimo pe sasutno peshelipe e sah komunitetengo ano numerikuno minoriteti, vay te sine kay o reprezentipe musay te notadeingyol vash sakova individualuno komuniteti kova jivdinela ani komuna.

Akava raporti notadeinela o phanglipe mashkar o Krisi vash Civilune Servisya thay Regulativa 04/2010. Vash te la may shukar kan o relativuno ditribuипе e komunitetengo prekal o institucie thay komune thay te identifikina o modelya e komunitetenge reprezentipesko, o centrlaune niveleske institucie ka oven notadeime khetane sar sasutne thay individualune vash o desh pe shelipe, sar pheripe ko centralune thay komunake niveleske institucie ovindoy notadeime khetane mamuy o sasutno peshelipe e sah komunitetencar kombinime thay reprezentipe proporcionalune vash sakova ulavdo komuniteti ano Kosovako niveli vay kay jivdinena ani respektivuni komuna.²⁶

3. STATUSI E IMPLEMENTACIAKO

3.1 Reprezentipe e komunitetengo ano alosarde institucie ano centraluno niveli

Sar si pe akanutne legalune provizie, reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisya ano centraluno niveli musay te ovel may hari desh pe shel. Sah o reprezentya kotar 18 centralune niveleske institucie intervistime vash akava raporti siton jande vash legalune obligipya hramime ano Krisi vash Civilune Servisya thay Regulativa 04/2010. Pashe akaleske, na sito klaro olenge shay o peshelipe desh pe shel aplikingyola ano centralune niveleske civilune servisya sar sasutno, vay sakoya ulavdi institucia musay te rezervinel desh pe shel pere civilune servisyenge postya vash komunitetya. Kotar 18 reprezentya e centralune niveleske instituciengo kay intervistisale kotar OSCE, 15 konsiderina kay o desh pe shel peshelipe musay te aplikingyol ulavdo ki sakoya instituci. Pashe akaleske, Ministria e Publikuna Administraciako, Ministria vash Kultura, Terne thay Sporti thay Ministria e Sastipeski konsiderinela o desh peshel peshelipe vash centralune niveleske civilune servisya sar sasutne. Sar vi kay niyekh e reprezentyengo raportinde o leipe e mothavipyengo vay treningya kotar e Ministria e Publikuna Administraciako vash sar te implementinen o legislaciako rami vash komunitetengo reprezentipe ano civilune servisya sar kana ov mothavdilo pe 2010, akava raporti notadinela o so duy interpretipya.

Ayekha vi, o sasutno ulavipe e komunitetenge reprezentipesko ano civilune servisyenge instituie kay siton notadeimo na resela o desh pe shel e peshelipesko. Sar kay pe Decembri 2015, isine 9.63 pe shel. Pashe akaleske, akaya figura reprezentinela o hramimo laqharipe sar kotar OSCE 2013 notadeipe kote o sasutno reprezentipe e komunitetengo sine 7.85 pe shel.²⁷

Te sine kay o komunitetengo reprezentipe ano sakova akale centralune niveleske instituciengo notadeisalo ulavde, numay shov pherena o minimum e desh pe shel

pheripeske mothavipya kvotindoy o komentipe e konstituciako, kola konsiderinela phanglo e artikleya 101.1 kay o ditribuипе e desh pe shel e rezervime postyengo vash jene e nabuderune komunitetengo ani Kosova musay te ovel ani baza e kvotenga proporcionalune vash te reflektinel e pocizia e sakole komuniteteski ani Kosova ayakha sar siton, e andripea vash te garantinen o multietnikuno reprezentipe ano civilune servisya thay praktikuno implementipe ani publikuni administracia e Kosovaki'.

²⁶ O notadeipe e instituciako thay komunitetengo ano proporcionaluno reprezentipe vash sakova ulavdo komuniteti lelilo kerindoy komparacia o aktualuno gendo e civilune servisyenge postyengo adikerde kotar o jene e komunitetengo e gendoa e postyengo kay musay te reflektinen ki komunitetengi proporcija ani populacia ano niveli e Kosovako vay komunako respektivune, kalkulimo ani baza e 2011 cenzuseske rezultatyengo.

²⁷ *Supra* nota 3.

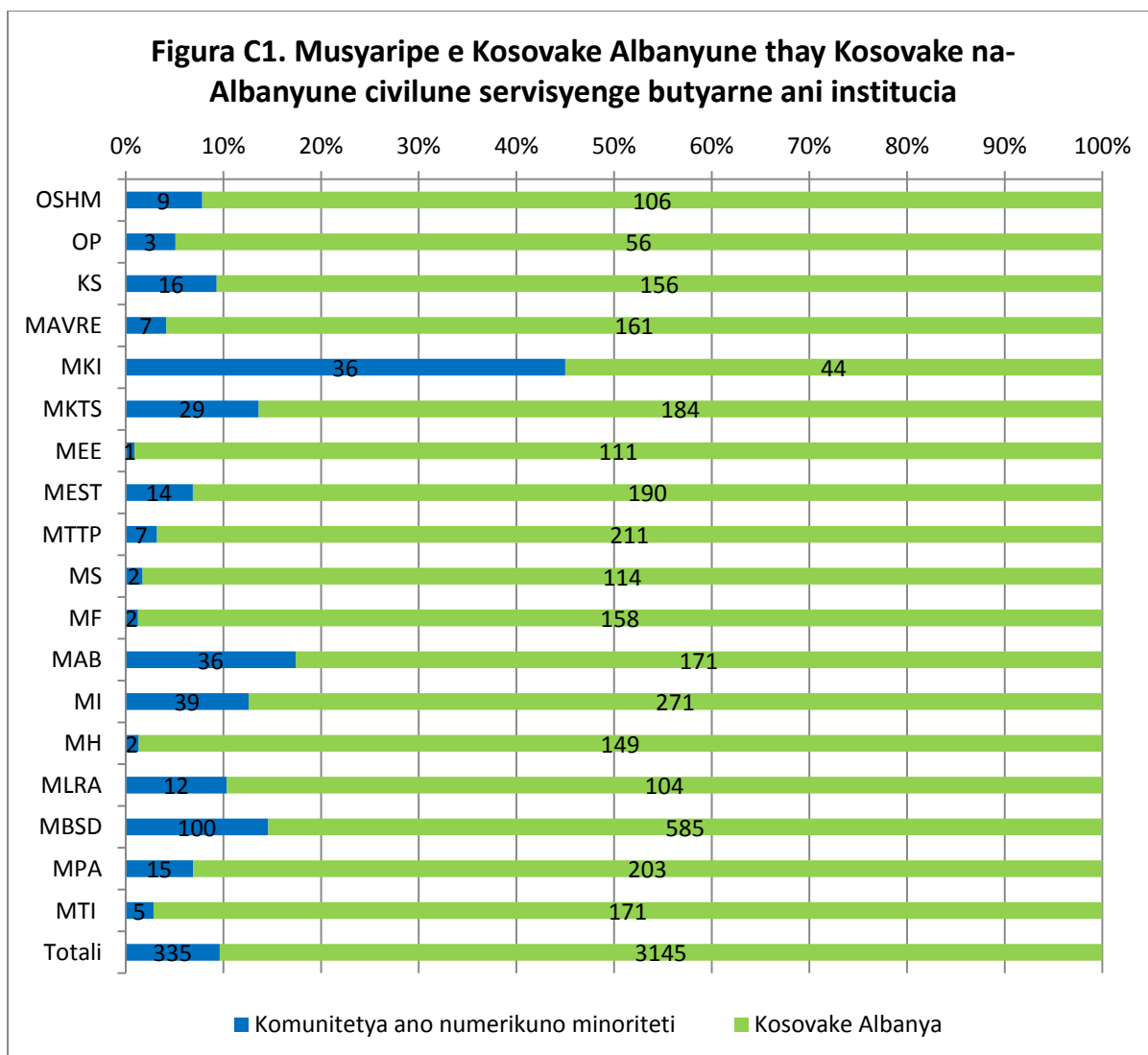
peshelipesko.²⁸ Sar mothavdilo ani Figura C1 may tele,²⁹ e Minsitria vash Komunitetya thay Iranipe sila may bari proporcija e jenengi e komunitetengo ano numerikuno minoriteti butyarne (45 pe shel). Deshuduy (12) institucie silen may hari se desh pe shel e postyengo pherde kotar o komunitetya ano numerikuno minoriteti,³⁰ e komunitetenge reprezentipea ani Ministria vash Ekonomikuno Evolviripe ovindoy may hari se yekh pe shel. Kana komparingyola e OSCE nakhle notadeipea, may baro laqharipe ano komunitetengo reprezentipe shay te dikhlol ani Ministria vash Kultura, Terne thay Sporti, thay Ministria e Androne Butyengi.³¹

²⁸ Ministria vash Komunitetya thay Iranipe (45.00 pe shel), Ministria vash Kultura, Terne thay Sporti (13.61 pe shel), Ministria e Androne Butzengi (17.39 pe shel), Ministria e Infrastrukturaki (12.58 pe shel), Ministria e Lokalune Raipeska Administraciako (10.34 pe shel), Ministria e Butyaki thaz Socialuno Dikhlaripe (14.59 pe shel).

²⁹ Dikh e Lista e Harnipyengi pe q.3 vash pherune anava e centralune niveleske instituciengo kay siton notadeime.

³⁰ Ofisi e Sheruneministresko, Ofisi e Presidentesko, Kosovako Sombeshipe, Ministria e Agrokulturaki, Vesha thay Ruraluno Evolviripe, Ministria vash Ekonomikuno Evolviripe, Ministria e Edukipeski, Skencia thay Tehnologija, Ministria e Thanipeski thaz Thanisko Planiripe, Ministria e Financiengi, Ministria e Sastipeski, Ministria e Hakaipeski, Ministria e Publikuna Administraciako, Ministria e Tregoski thay Industria.

³¹ Ministria e Kulturaki, Terne thay Sporti e komunitetengo reprezentipe bayargya kotar shov pe shel pe 13.62 pe shel, thay e Minsitria e Androne Butyengi bayargya kotar 5.04 pe shel pe 17.39 pe shel, *supra* nota 3, qham 8. E Minsitria e Androne Butyengi na dengya informacie vash o jene e tromale butyake thanengo pherde ano periodi sar kotar o paluno notadeipe, ayekha kay na sito shayutno te jangyol shay akava laqharipe te mothavgjol kotar hramimo gendo e tromale butyake thanengo pherdo kotar o jene e komunitetengo ano numerikuno minoriteti. Vash e Minsitria e Kulturaki, Terne thay Sporti, o laqharipe nashti te mothavgjol kotar butyaripeske figure sar, sar si pe data dendi kotar e Minsitria, sah o tromale butyake thana pherdile ano vahti kotar o Kosovake Albanya.

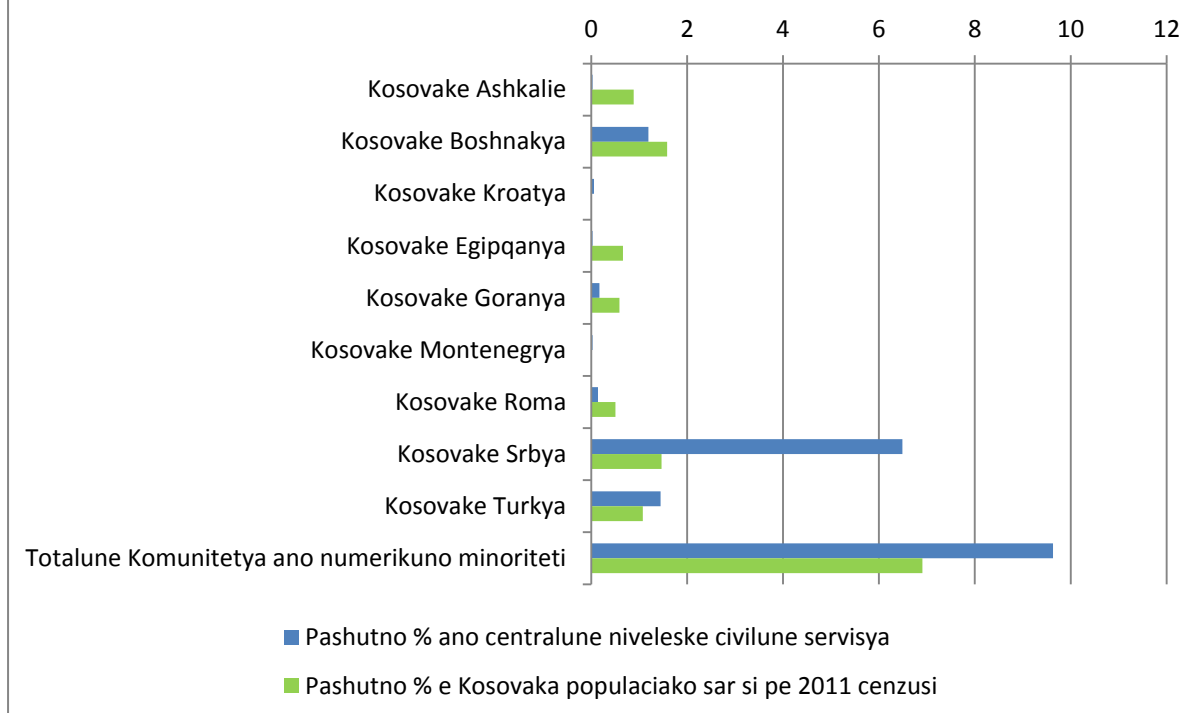

Ji kay ano centraluno niveli o legalune obligipya vash komunitetengo reprezentipe ano civilune servisya na pherela e proporcja e postyengi kay musay te oven rezervime vash sakova ulavdo komuniteti, Figura C2 may tele mothavela na numay kay o sasutno ulavipe e civilune servisyengo pherdo kotar o jene e nabuderune komunitetengo na resela desh pe shel peshelipe, numay kay si disproporcionaluno reprezentipe e buderune komunitetengo komparimo ano olengo sasutno ulavipe e totalune polulaciako.

E figura mothavela kay o Kosovake Srbya ovena may vastime e buderune postyengo palo na Albanyune komunitetya ano notadeime centralune niveleske institucie phiravde palo olenge o Kosovake Turkya thay Kosovake Boshnyakya, ji kay o yaver komunitetya siton talo reprezentime ani komparacia olenga proporcja e populaciako ani Kosova.³²

³² Annex C1 mothavela e proporcja e sakole komunitetesko ani sakoya institucia ano centraluno niveli.

Figura C2. Proporcja e komunitetengi ano numerikuno minoriteti ani Kosova ano notadeime centralune niveleske institucie

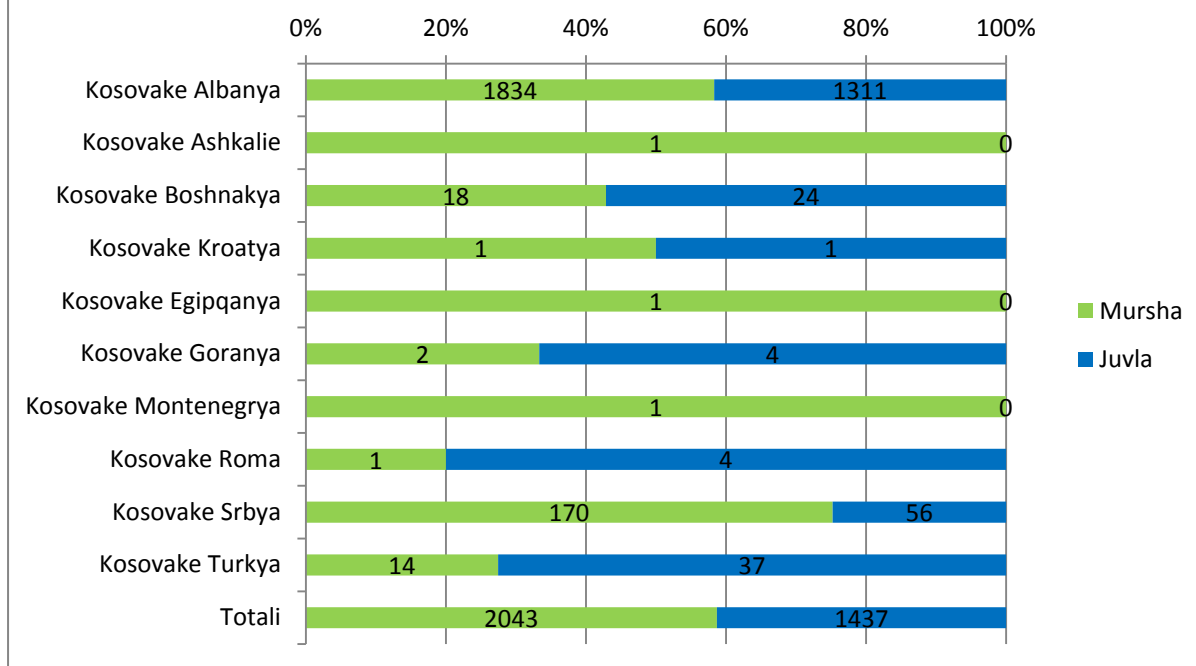
3.1.1 Polyuno reprezentipe e komunitetengo ano notadeime centralune niveleske institucie

Ji kay na si eksplicitune mothavipya e polyune yekhipesko ani regualtiva 04/2010, raporti notadeinla o reprezentipe e juvlako thay murshengo ani lenya e Kriseya vash Civilune Servisya, kova phenela kay civilune servisya musay te reflektinen o principya e polyenge yekhipesko thay yekhune shaipya vash so duy polya.³³ O krisi vash Polyengo Yekhipi ayekha vi mothavela kay publikune institucie musay te adoptinen thay implementinen generalune thay specialune mase vash bayripe e reprezentipesko vash nareprezentime polya, ji kay yekhuno reprezentipe (50 pe shel) sito resto.³⁴

³³ *Supra* nota 1, Artiklo 3.1.

³⁴ Dikh Artiklo 5 thay 6, Krisi Gn. 05/L-020 vash Polyenge Yekhipya, 28 Mayi 2015.

Figura C3. Musyaripe e juvlenge thay e murshenge civilune sevalutnengo pe komuniteti

E data ani Figura C3 mothavela o dikhlarde diference ano polyengo reprezentipe vash ververutne komunitetya. Juvla kotar Kosovake Srbya, Kosovake Albanya, Kosovake Ashkalie, Kosovake Egipqanya thay Kosovake Montenegrya komunitetya siton taloreprezentime ani komparacia e murshencar kotar akala komunitetya, ji kay o juvla kotar o Kosovake Goranyune, Kosovake Romane thay Kosovake Turkyune komunitetya siton buderi reprezentime ani komparacia e murshencar kotar o yekhune komunitetya. Numay Kosovako Kroatyuno komuniteti sile polyuno yekhipo ano reprezentipe ano civilune servisyas. Musay te mothavgyol kay o gendo e civilune sevalutnengo kotar nesave akale komunitetya sito but harno.

3.1.2 Rezentipe e komunitetengo ano sah funkcionalune kategorije e civilune servisyengo ano notadeime centralune niveleske institucije

Ayekah vi o keripe e minimumesko e desh peshel e peshelipesko vash komunitetengo rezentipe ano civilune servisyas, legislativuno rami ayekha vi mothavela o tipya e postyengo kay musay te ovel rezervimo vash komunitetya, ayekha kay te sigurinel o komunitetengo rezentipe ano sah nivelya. Ano centraluno niveli, civilune servisyenge postya sito ulavde ano shtar funkcionalune kategorije: senioruno menajipesko niveli; menajmentesko niveli; profesionaluno niveli; thay tehnikuno administrativuno niveli.³⁵ Artiklo 5.1.2 e Regulativako 04/2010 mothavela kay sakoya centralune niveleski institucia musay te rezervinel postya vash komunitetya ano numerikuno minoriteti selektindoy thay aplikindoy yekh kotar akala panj opcije:³⁶

- Desh pe shel e civilune sevalutnengo kotar o kategorije: senioruno menajmentesko niveli thay menajmentesko niveli;

³⁵ Sar hramingyola ano Artiklo 23 e Krisesko vash Civilune Servisyas, *supra* nota 1.

³⁶ Dikh Artiklo 5(1)(1.2) e MPA Regulativako 04/2010, *supra* nota 8.

- Dësh pe shel e civilune sevelutnengo kotar o kategorie: senioruno menajmentesko niveli thay profesionaluno niveli;
- Dësh pe shel e civilune sevelutnengo kotar o kategorie: senioruno menajmentesko niveli thay tehnikuno administrativuno niveli;
- Dësh pe shel e civilune sevelutnengo kotar o kategorie: menajmentesko niveli thay profesionaluno niveli;
- Dësh pe shel e civilune sevelutnengo kotar o kategorie: menajmentesko niveli thay tehnikuno administrativuno niveli.

Artiklo 5 e Regulatorivako shay te interpretingyol ano duy riga: ayekha, ano sakova e panj opciendar, o dësh pe shel peshelipe sito aplikimo ulavdo ano so duy funksionalune kategorie sar peshelipe e totalune postyengo vash sakova funksionaluni kategoria; vay, duy funksionalune kategorie qhivde ano sakova e panj opciendar siton kombinime, thay dësh pe shel peshelipe sito notadeimo mamuy o totaluno gendo e postyengo ano duy kategorie. Deindoy o nanipe klarifikipesko, phanglipe e so duy interpretipyencar sito notadimo may tele.

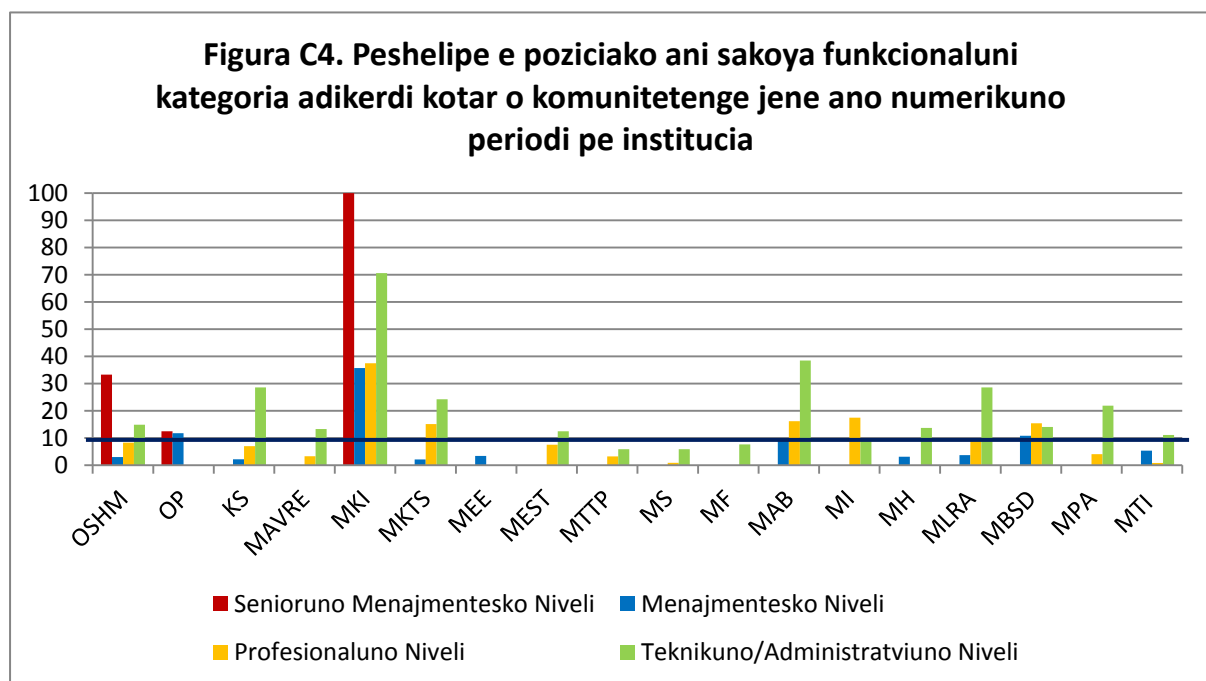

Figura C4 may upre mothavela kay, kana o dësh pe shel e peshelipesko sito aplikimo ulavdo ko sakova e duy funksionalune kategoriengo andar o panj opcie, avri e 18 centralune niveleske institucie notadeime, 14 na pherena.³⁷ Numay shtar institucie kay kerela o distriubuip e postyengo ano phanglipe e may hari yekh e panj opciendar sito o Ofisi e Sheruneministresko,³⁸ Ofisi e Presidentesko,³⁹ e Ministria vash Komunitetya thay Iranipe,⁴⁰ thay Ministria vash Buti thay Socialuno Dikhlaripe.⁴¹

³⁷ Kosovako Sombeshipe, Ministria e Agrokulturaki, Vesha thay Ruraluno Evolviripe, Ministria vash Kultura, Terne thay Sporti, Ministria vash Ekonomikuno Evolviripe, Ministria e Edukipeski, Skencia thay Tehnologia, Ministria e Thanipeski thay Thanesko Planiripe, Ministria e Financiengi, Ministria e Sastipeski, Ministria e Infrastrukturaki, Ministria e Androne Butyengi, Ministria e Hakaipeski, Ministria e Lokalune Raipeska Administraciako, Ministria e Publikuna Administraciako, Ministria e Tregoski thay Industria.

³⁸ Kova pherela e opcia 5.1.2.3 e Regulatorivako 04/2010, *supra* nota 8.

³⁹ Kova pherela e opcia 5.1.2.1.

Kana o alternativuno interpretipe akale artiklesko sito aplikimo (misal. o duy funkcionalune kategorie e listime ani sakoya e panj opsiengo siton kombinime, thay o desh pe shel peshelipe sito notadeimo mamuy o gendo e komunitetenge jenengo ano duy funkcionalune kategorie avri e totalune gendosko e postyengo ano akala duy kategorie), o phanglipesko niveli e notadeime instiuciengo sito may uqo.

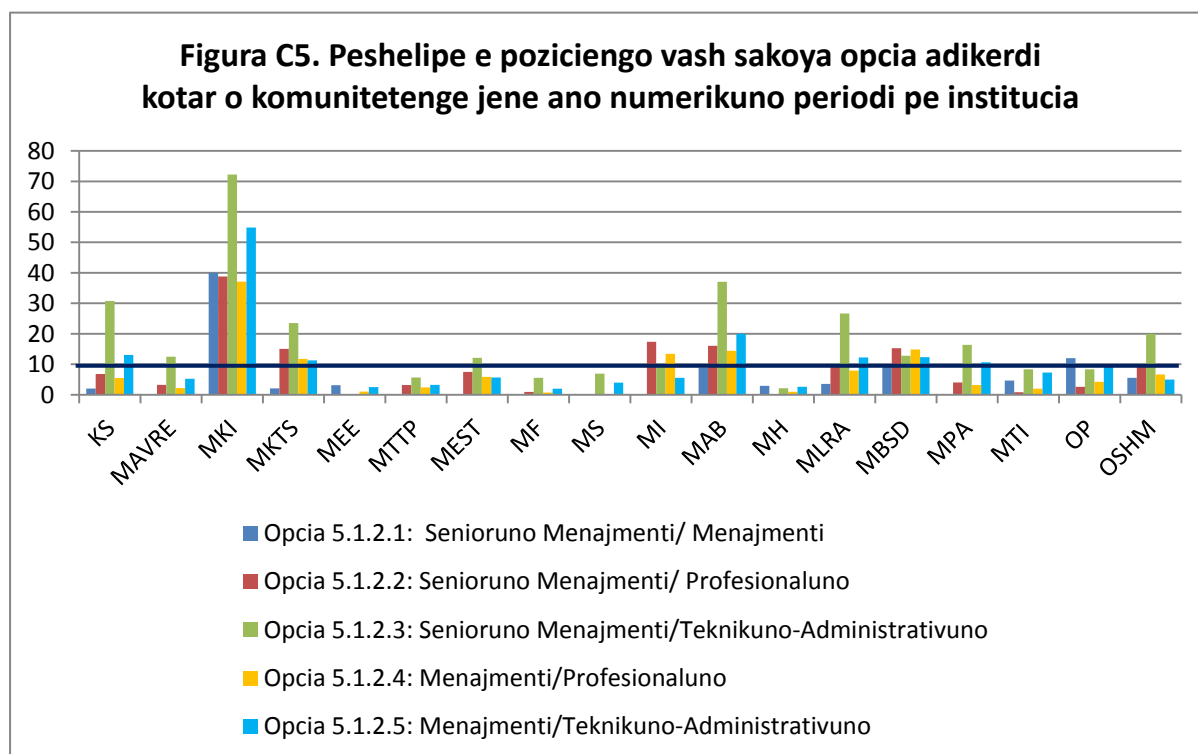

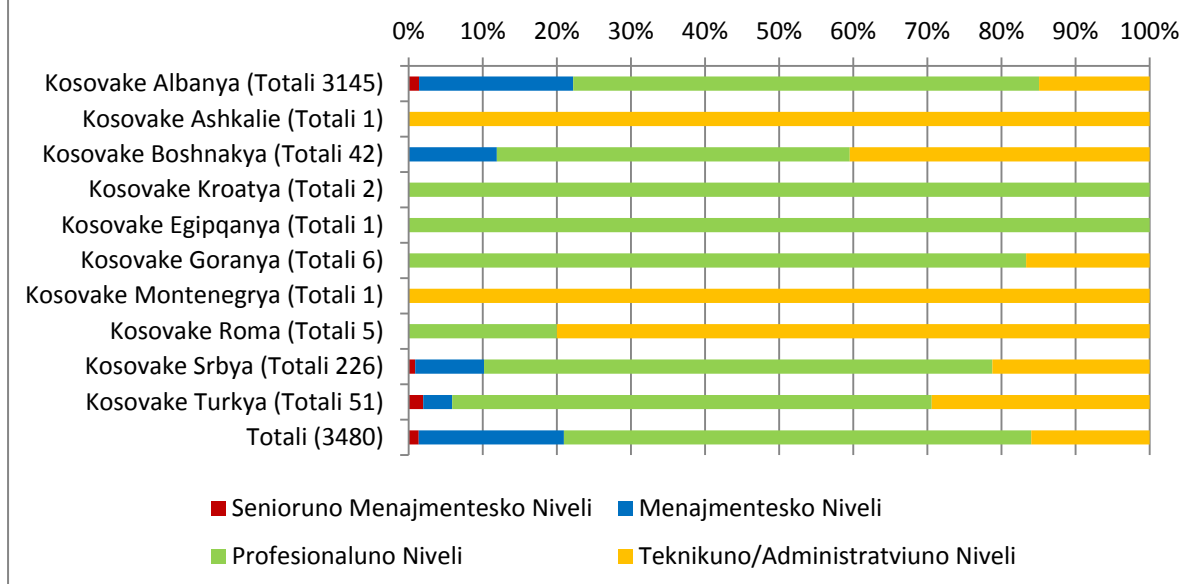
Figura C5 may upre mothavela kay numay shov e notadeime centralune niveleske instituciengo na pherela niyekh e panj opsiendar.⁴²

⁴⁰ Kova pherela o sah panj opcie.

⁴¹ Kova pherela e opcia 5.1.2.4 vay 5.1.2.5.

⁴² Ministria e Ekonomikune Evolviripeski, Ministria e Thanipeski thay Thanesko Planifikipe, Ministria e Financiengi, Ministria e Sastipeski, Ministria e Hakaipeski, Ministria e Tregoski thay Industria.

Figura C6. Ulavipe e postyengo pherde kotar ververutne komunitetya vash sakoya funksionaluni kategoria vash sakoya komuna

Ani Figura C6 may upre, o distribuipe e civilune servisyenge postyengo ano centralune niveleske institucie kay notadeisale mothavena kay kotar o totaluno gengo e civilune servisyenge postyengo (3480), yekh peshel sito ano senioruno menajpesko niveli; 20 pe shel ano menajpesko niveli; 63 pe shel ano profesionaluni niveli; thay 16 pe shel ano tehnikuno administraciako niveli. Kana e data sitoy ulavdi ano senior menajmenti thay menajmentesko niveleske postya vash sakova e Kosovake komunitetengo sar si e proporcja e totalune civilune servisyenge postyengo adikerdo kotar sakova komuniteti, e figura mothavela akava pe nakhipe: e totalune postyengo adikerdo kotar Kosovake Albanya (3145) yekh pe shel thay 21 peshel respektivune siton ano senioruno menejmenti thay menajmentesko niveli; 12 pe shel e postyengo adikerde kotar o kosovake Boshnakya sito ano menajmentekso niveli, yekh pe shel thay enya pe shel respektivune e postyengo adikerde kotar Kosovako Srbyuno komuniteti siton ano senioruno menajmentesko thay menajmentesko niveli, ji kay duy pe shel thay shtar pe shel respektivune e sah postyengo adikerdo kotar Kosovako Turkyuno komuniteti siton ano senioruno menajmentesko thay menajmentesko niveli.

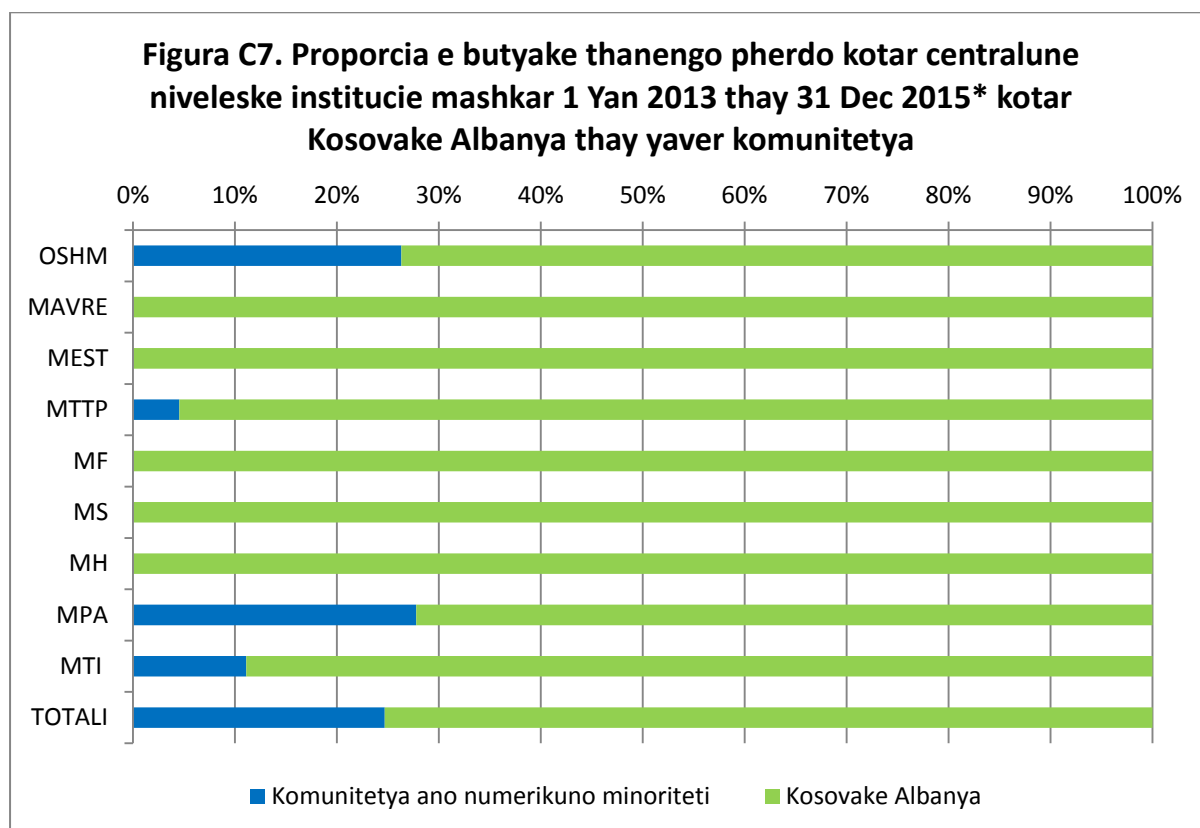
Kana kera komparacia e murshengi thay juvlengi andar o komunitetya ano ververunte funksionalune kategorie ano akala centralune niveleske isntitucie, generalune e data mothavela ka na si bare ulavdipyta, thay na si talo vay upreder reprezentipe e juvlengo vay murshengo ano sakoya ulavdi funksionaluni kategoria. O avripe e rolako si ko Kosovake Albanya butyarne ano centraluno niveli, e murshencar kola siton buderi prezentune ano khetane senioruno menajmenti thay menajmentesko niveli ani komparacia e juvlencar.⁴³

3.1.3 Butyake thana kola pherdile

Vash te dikhlara sito vay na notadime centralune niveleske instituice kola na silen adekvatuno komunitetengo reprezentipe sito suksesuno adresimo o puqipe, yekh analize kerdili ani proporcja e tromale butyake thanengo kay pherdile kotar o komunitetya ano numerikuno minoriteti ani Kosova ani komparacia e Kosovake Albanyune komunitetea ano raportipesko periodi (1 Januari 2013 ji pe 31 Decembri 2015). Kotar o totaluno gendo e 362 tromale butyake thanengo kay

⁴³ 28 pe shel e Kosovake Albanyune murshengo butyarne ano centraluno niveli adikergya senioruno menajmenti thay menajmenteske pozicie, ani komparacia e 13 pe shel e Kosovake Albanyune juvlencar.

pherdile, 59 sine pherde kotar o komunitetenge jene ano numerikuno gendo, kova sito pashe 16 pe shel.

* Tromale butyake thanengi data na sine shayutni vash Kosovako Sombeshipi, Ofisi e Presidentesko, vay Ministria vash Ekonomikuno Evolviripe.

Figura C7 may upre mothavela kay kotar enya institucie kote e data sine shayutni kay silen may hari se desh pe shel e postyengo pherde kotar o komunitetya ano numerikuno minoriteti,⁴⁴ panj na pherena o yekhuno tromalo butyako than ano raportipesko periodi e kandidatyencar vash komuniteti ano numerikuno minoriteti⁴⁵. Akala institucie kay butyarde e komunitetenge jenen siton o ofisi e Sheruneministresko, e Ministria e Publikuna Amdinsitraciako thay ministra e tregoski, sah kolendar pherde buderi se desh pe shel e tromale butyake thenengo ano akava periodi e kandidatyencar kotar o komunitetya ano numerikuno minoriteti. Vash may buderi, duy e instituciendar e may uqa proporcja e tromale butyake thanengo pherdile kotar o kandidatya ano numerikuno miniroteti sito reste ano desh pe shel e peshelipesko.⁴⁶

3.1.4 Aqhavipya ano bayripe e komunitetenge reprezentipesko ano civilune servisya ano centraluno niveli

Phanglo e 12 instituciencar kay na pherena o minimum e 10 pe shel e peshelipesko vash komunitetengo reprezentipe ano civilune servisya, o aqhavipya buderi citirime kotar o sherune e personelesko sine o nanipe e kvalifikime aplikantyengo (may but ano nanipe e edukipesko vay

⁴⁴ Dikh *supra* nota 30.

⁴⁵ Ministria e Agrokulturaki, Vesha thay Ruraluno Evolviripe (18 tromale butyake thana), Ministria vash Edukipe, Skencia thay Tehnologia (22 butyake thana), Ministria vash Financie (13 tromale butyake thana), Ministria e Sastipeski (16 tromale butyake thana), Ministria e Hakaipeski (26 tromale butyake thana).

⁴⁶ Ministria vash Komunitetya thay Iranipe, koya phergya kotar 13 tromale butyake thana kotar Januari 2013 ji pe Decembri 2015 kotar o komunitetenge jene thay e Ministria e Butyaki thay Socialuno Dikhlaripe, koya phergya 33 kotar 75 tromale butyake thana ano yekhuno periodi.

adekvatuni eksperienca),⁴⁷ thay raportimo nanipe e intereseko vash komunitetya ano aplikipe.⁴⁸ O reprezentya e ministriengo leparde o puqipe e diplomengo penjaripesko kotar Srbyuna qhibyake edukipeske institucie sar yekh aqhavipe.⁴⁹ OSCE vazdingya o darakeripe e sah intervistime reprezentyencar thay, e ohto centralune niveleske instituciencar⁵⁰ raportinde kay on janena vash e kandidatya kola aplikinde vastindoy o diploma mekhle kotar Srbyuna qhibyake institucie ani kosova, na dikhle odova sar aqhavipe, mothavindoy kay o diplome sine konsiderime validyune vash o resipy e rekrutipeske.

Reprezentya kotar Komunitetengo Konsultativuno Konsili (KKK), Komunitetengo Sombeshipe vash o Hakaya thay Interesya e Komunitetengo (CRIC) thay rodasai vash Komunitetenge Puqipy (OKP) ayekha vi puqlile vash o perceptipe e sherune aqhavipyengo ano bayaripe e komunitetenge reprezentipesko ano civilune servisy. Ji kay o nanipe e kvalifikime aplikantyengo thay puqipe e diplomake penjaripyengo kotar Srbyuna qhibyake institucie sine leparde, on ayekha vi notinde o sasutno nanipe e tromale butyake thanengo ano civilune servisy sar yekh kotar sheruno aqhipe. May but, o reprezentya kotar CRIC ayekha vi leparde kay o komunitetya siton buti ver na informime vash o tromale butyake thana kana on publikyona.

3.2 Komunake nivelesko reprezentipe

Sar notingyola ano legalune rameski sekcia, e propocia e komunitetengi ano civilune servisy vash sakoya komuna musay te mothavel e propocia e komunitetengo kola jivdinena ani komuna. Sah e komunake sherunendar e personelesko kotar 24 komune kola rodona may hari yekh civilune sevrisyengo posti te ovel rezervimo vash komunitetya ano numerikuno minortieti kola intervistisale ano marti 2016 raportinde kay on sine jande vash legaluno obligipe e komunitetenge reprezentipesko ano krisi vash Civilune Servisy, numay kotar sah numay duy⁵¹ raportinde godinipe e Regulativako 04/2010 vash Procedure vash fer thay proprocialuno Representipe e Komunitetengo ano Buderipe ano Civilune Servisy. Pashe akaleske, o arakhipya mothavena kay o komunitetya siton talo reprezentime ano civilune servisy ano buderi e komunitetengo kay siton astarde ano rodlaripe, kana notadeinena o reprezentipe e sakole individualune komunitetengo kola thaninena ani komuna. Na si komuna kay raportingya kay lela nesavi instrukcia vay treningo kotar centralune niveleske institucie vash sar te implementinen akala legalune obligipya (specifikune sar te inkurainen o aplikacie ano, bayaripe e nivelesko e reprezentipesko ano, civilune servisy kotar komunitetenge jene). Akava ovela kotar ayekha respodipya kay si o angluno rekomandipe kotar OSCE 2013 raporti, kay e Minsitria e Publikuna Amdinistraciako musay te lel o treningenge aktiviteti vash te sigurinel kay o sah butyaripeske institucie siton pherune jande e relevantune legalune thay politikake ramesko kova regulinla yekhuo reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisy thay obligipya kay phergyona, na siton implementime.

⁴⁷ Reprezentya kotar dikhlarde institucie citirinde akava sebepi ano puterde phande puqipy ano aqhipya vash bayripe e komunitetenge reprezentipesko ano civilune servisy: Ofisi e Sheruneministresko, Ministria vash Edukipe, Skencia thay Tehnologia, Ministria e Publikuna Administraciaki, Ministria e Tregoski thay Industria, Ministria e Finaciengi.

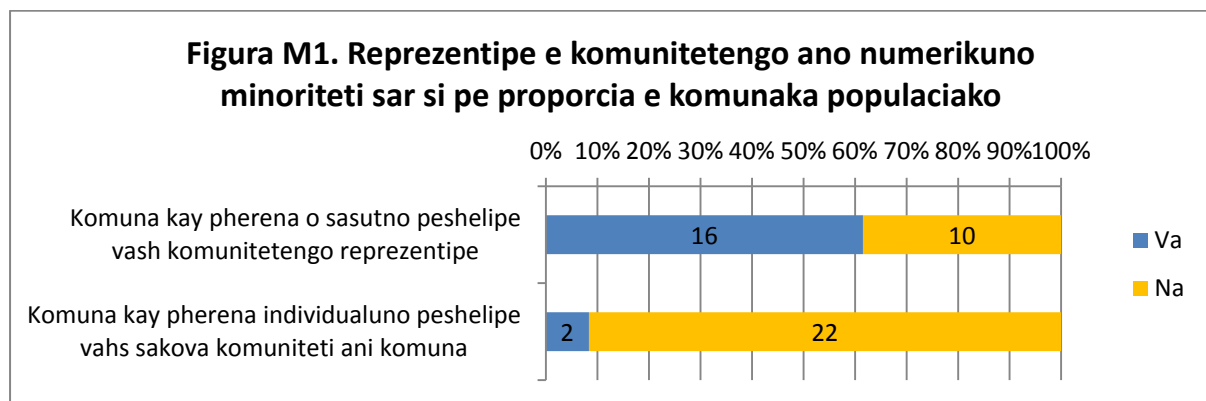
⁴⁸ Citirimi kotar e Ministria vash Kultura, Terne thay Sporti, Ministria vash Ekonoikuno Evolviripe, Ministria e Infrastrukturaki, Minsitri vash Trego thay Industria, Ministria e Sastipeski. Reprezentya kotar e Ministrie Sastipeski pherune sugestinde kay yekh kotar o shayutne sebepya vash nanipe e aplikipesko kotar o komunitetya sito kay o jene akale komunitetengo jivdinena avri e Prishtina/Priština.

⁴⁹ Sar si pe Sheruno e Personelesko kotar e Ministria e Edukipeski, Skencia thay Tehnologia, Kosovake Gorani kova kerenay buti ani Minsitria vash 14 bersh arakhla problem kana tentingya te avansinel piri/olaki kariera vash o sebepi kay sile diploma e Srbyuna qhibyake edukipeske sistemestar. Dikh ayekha vi *supra* nota 7.

⁵⁰ Ofisi e Presidnetesko, Kosovako Sombeshipe, minsitria e Agrokulturaki, Vesha thay Ruraluno Evoliripe, Ministria vash Komunitetya thay iranipe, Ministria vash e Kultura, Terne thay Sporti, Minsitri e edukipeski, Skencia thay tehnologija, Minsitria e Infrastrukturaki, Ministria e Lokaluna Raipeska Administraciako.

⁵¹ Ranilug/Ranillug thay Fush Kosova/Kosovo Polje.

Figura M1 may tele mothavela e proporcja e komunengi kay pherena o minimaluno peshelipe vash sakova indidivaluno komuniteti kova thaninela ani komuna, ayekha vi odola kola pherena o peshelipe e sah komunitetengo ano kombinipe.⁵²

Qartya mothavena kay 16 kotar 26 komune kana e sasutni proporcja e komunitetengi thanimi ani komuna reprezentinela may hari yekh civilune servisyengo posti arakhela o minimum e peshelipesko vash proporcionaluno rezentipe ano civilune servisya.⁵³ Sar kotar 2013 notadeipe, komuna Istog/Istok akana pherela o sasutno peshelipe vash civilune servisyenge postya.

Kana o rezentipe e sakole komunitetesko sine ulavde notadeimo, kotar 24 komune sine may hari yekh komuniteti ano numerikuno minoriteti sinele e populacia may uqe te pherel may hari yekh civilune servisyengo posti numay o duy komune reste o proporcionaluno rezentipe e sakole komunitetesko ano numerikuno minoriteti thanimo ani komuna.⁵⁴ Ano yaver 22 komune, nesave komune sine talo rezentime thay yaver sine pedral rezentime ani komparacia olenga proporcja e populaciako ani komuna. May detalimo notadeipe e situaciako sito dendo ani Figure M2 may tele.⁵⁵

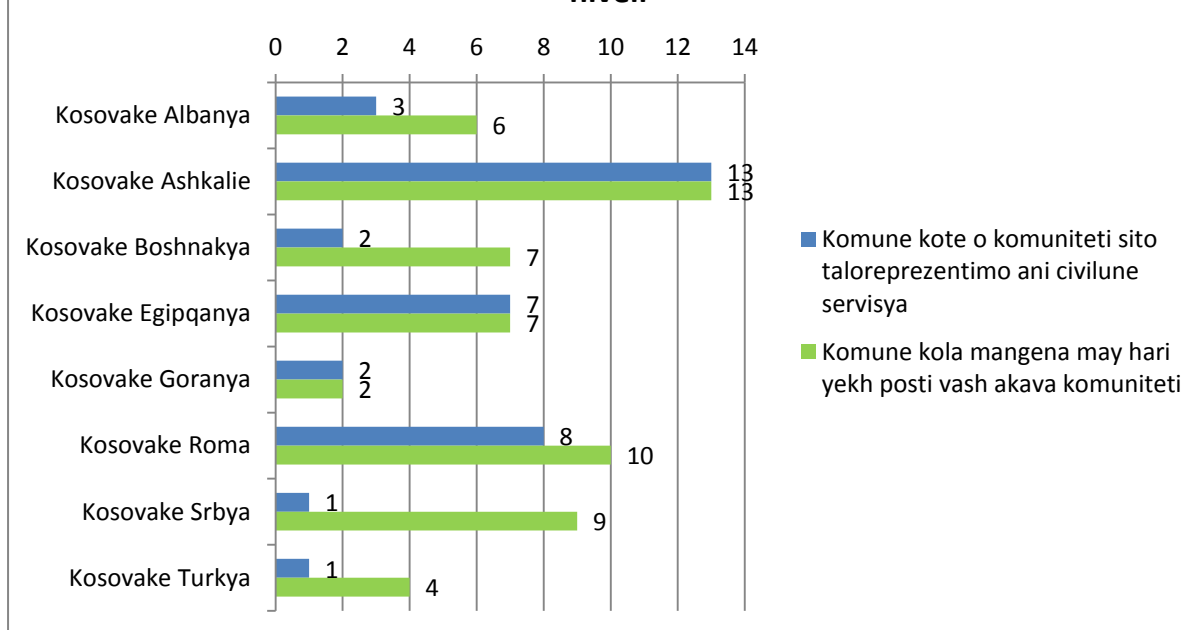
⁵² Musay te hramingyol kay ani komuna Dragash/Dragaš na phanglola e Kosovake Goranyune thay kotar Kosovako Boshnyakuno komuniteti ano olake ofisialune komunake rekordipya thay ano jenenge liste e so duy komunitetengo sar Kosovake Boshnyakya. Ji kay akaya decisia na qalavla o arkahipya e sasutne rezentipesko phanglo e komuna Dragash/Dragaš sar totaluno gendo e komunitetengo sito may tele e proporcja e komunitetengo ano cezusi, yaverinela e data vash o gendo kola si nane ano postya e Kosovake Goranyune komunitetesko, sar vi kay nesave postya momenteske sito listime sar adikerne kotar Kosovake Boshnyakune jene thay on efektivune phergyona kotar o Kosovako Goranyuno komuniteti. Komune kote na si ulavdo komuniteti sile e populacia basta bari te lel o yekhuno civiluno servisyengo posti vash akava komuniteti: Vushtria/Vučitrn, Rahovec/Orahovac, Skënderaj/Srbica, Parteš/Partesh, Viti/Vitina, Glllogoc/Glogovac, Junik, Malishevë/Mališevo, Kaçanik/Kaçanik thay Hani i Elezit/Elez Han. Komune kote o sasutno proporcioniye e komunitetengo kay thaninena ani komuna reprezentinena may hari se yekh civilune servisyengo posti: Skënderaj/Srbica, Parteš/Partesh, Viti/Vitina, Glllogoc/Glogovac, Junik, Malishevë/Mališevo, Kaçanik/Kaçanik, Hani i Elezit/Elez Han thay Rahovec/Orahovac.

⁵³ Komune kote o sasutno peshelipe e komunitetyengo butyarne ano civilune servisya pherena o minimaluno peshelipe: Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Vushtrri/Vučitrn, Lipjan/Lipljan, Fush Kosova/Kosovo Polje, Obiliq/Obilić, Klinë/Klina, Istog/Istok, Deqana/Dečan, Mamuša/Mamusha/Mamuša, Gilana/Gnjilane, Kamenicë/Kamenica, Klokot/Kllokot, Ranilug/Ranillug, Štrpce/Shtrpca, Ferizay/Uroševac, Rahovec/Orahovac.

⁵⁴ Mamuša/Mamusha/Mamuša thay Ranilug/Ranillug. Vash nevo dikhlaripe e komunitetenge rezentipesko ano civilune servisya ani sakoya komune, e korespodentime cenzuseske rezultateya te qalavel o komunaki populacia vash sakova komuniteti, dikh Annex M1.

⁵⁵ Ayekha vi dikh Annex M1 vash detalimo notadeipe e rezentipesko vash sakova komuniteti ani sakoya komuna. Kosovake Kroatyune thay kosvoake Montenegrone komunitetya na siton astarde ani analiza feri so 2011 cenzusi na qhivgya olen sar ulavdo komuniteti, on numay silen shaipe vash te deklarinen peste sar “yavera”, dikh ayekha vi *supra* nota 9.

Figura M2. Talo-reprezentipe e komunitetengo ano komunako niveli

Kosovake Srbya siton may reprezentimo komuniteti ano sah komune kote on thaninena sar numerikuno minoriteti, duryarindoy o Novo Brdo/Novobërdë kote o Kosovake Srbyuno komuniteti sito taloreprezentimo. Kotar o kontrasti, Kosovake Goranyune, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqanyune komunitetya siton talo reprezentime ano civilune servisya kote on thaninena.⁵⁶ Talo reprezentipe e Kosovake Ashkalyune komunitetesko sito may but ani komuna Fushë Kosovë/Kosovo Polje kote o komunitetya kerena buderi se 9 peshel e populaciako numay o reprezentipe ano civilune servisya sito numay duy peshel. Vash Kosovako Egipqanyuno komuniteti, taloreprezentipe sito may but ani Jakova/Đakovica kote o komuniteti sito may but se panj pe shel e populaciako numay may hari se duy pe shel ano civilune servisya. Situacia sitoy yekhuni e Kosovake Romane komuniteteya, kote o adekvatuno reprezentipe sito kerdo numay ano duy e desh komunendar kote on thaninena ano hramimo gendo.⁵⁷ Vash Kosovake Albanya thay Kosovake Turkyune komunitetya ano numerikuno minitroiteti, adekvatuno reprezentipe sito dikhlardo ano buderi komune kote on thaninena ano hrmaimo gendo.⁵⁸ Vash Kosovako Albanyuno komuniteti ani Gračanica/Graçanicë, taloreprezentipe ano civilune servisya sito dikhlo, e may hari se efta pe

⁵⁶ Kosovako Goranyuno komuniteti sito talo reprezentimo ano Prizren thay Dragashi/Dragaš. Kosovako Ashkalyuno komuniteti sito talo reprezentimo ani Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovic, Poduyeva/Podujevo, Prishtina/Priština, Gračanica/Graçanica, Lipjan/Lipljan, Fush Kosova/Kosovo Polje, Obiliq/Obilić, Shtimya/Štimlje, Jakova/Đakovica, Prizren, Rahovec/Orahovac, Suharekë/Suva Reka and Ferizay/Uroševac. Kosovako Egipqanyuno komuniteti sito talo reprezentimo ani Fush Kosova/Kosovo Polje, Peja/Peć, Klinë/Klina, Jakova/Đakovica, Istog/Istok, Deqana/Dečan thay Rahovec/Orahovac.

⁵⁷ Kosovako Romano komuniteti sito taloreprezentimo ani Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Gračanica/Graçanica, Obiliq/Obilić, Peja/Peć, Jakova/Đakovica, Prizren, Gilana/Gnjilane, thay Kamenicë/Kamenica. Pashe akaleske, sito adekvatuno reprezentimo ano Lipjan/Lipljan thay Fush Kosova/Kosovo Polje.

⁵⁸ Kosovako Albanyuno komuniteti ano numerikuno minoriteti ano komunako niveli sito taloreprezentimo ani Gračanica/Graçanica, Klokot/Kllokot thay Štrpce/Shtërpa. Kosovako Turkyuno Komuniteti sito taloreprezentimo ani Prishtina/Priština.

shel e postyengo pherde kotar akava komuniteti ini kay e komunaki populacia pherela may but se bish pe shel.

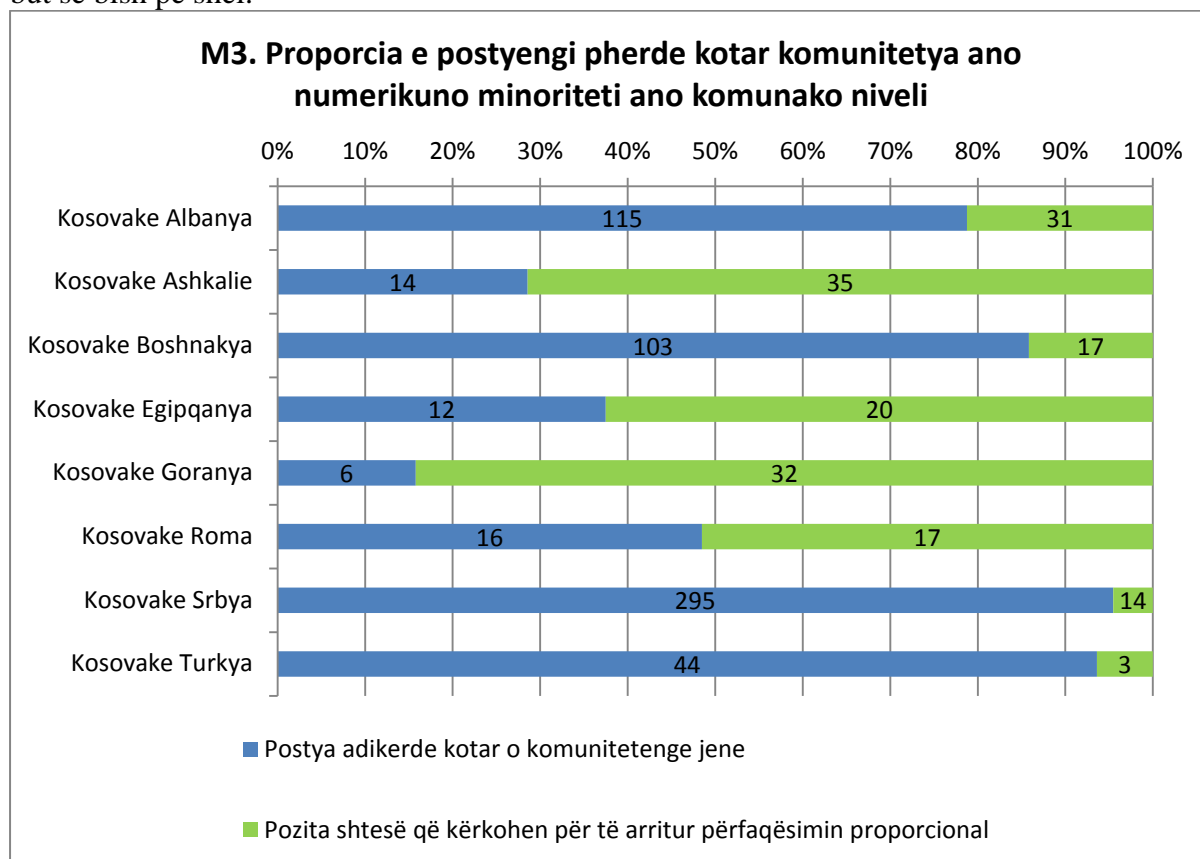

Figura M3⁵⁹ may upre mothavela o sasutno gendo e postyengo kay sakova komuniteti musay te adikerel vash te resel o niveli e korespodnime reprezentipesko ani proporcja e komunitetengi sar si pe 2011 cenzusi (bodlo thay qar koloresko khetane), e bolde kotoreya mothavela odola postya kay aktualune siton pherde kotar o jene e komunitetengo, thay qar koloreske postya mothavena o gendo e postyengo kay na siton pherde kotar akala komunitetya.⁶⁰ Akala pozicie egzistinena akana siton adikerde kotar o jene e komunitetengo. Kana dikhlargyona o gendya e formirime postyengo ani proporcja e komunitetengo kotar 2011 cenzusi, 90 pe shel e postyengo kay rodiungyona kotar Kosovako Goranyuno komuniteti kay proporcionalune te oven reprezentime siton adikerde kotar o yaver komunitetya.⁶¹ E tabela ayekha vi ilustrinela o baro gendo e pherune postyengo kay ka oven musayutne te phergyon kotar o Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqayune komunitetya vash o proporcionaluno reprezentipe kay te reslol. Ano kontrasti e Kosovake Tukryencar thay Kosovake Srbyune komunitetea sile may uqi propocia e mangle pherune postyengo.

3.2.1 Polyuno reprezentipe e komunitetengo ano komunako niveli

⁵⁹ Ruyjinaha hramineni kay so duy Kosovako Albanyuno thay Kosovake Srbyune postya siton astarde ano akala figure vash o komune Klokot/Kllokot, Novo Brdo/Novobërdë thay Štrpce/Shtpca phanglo e kontestime cenzuseske rezultatyencar, *supra* nota 9. Vash buderi, Kosovake Albanya siton klasifikime sar komuniteti ano numerikuno minoriteti ani Gračanica/Graçanica, Mamuşa/Mamusha/Mamuşa thay Ranilug/Ranillug.

⁶⁰ Vash dikhlaripe e postyengo kay nane vash sakova komuniteti ani sakoya komuna, dikh Annex M2.

⁶¹ *Supra* nota 52.

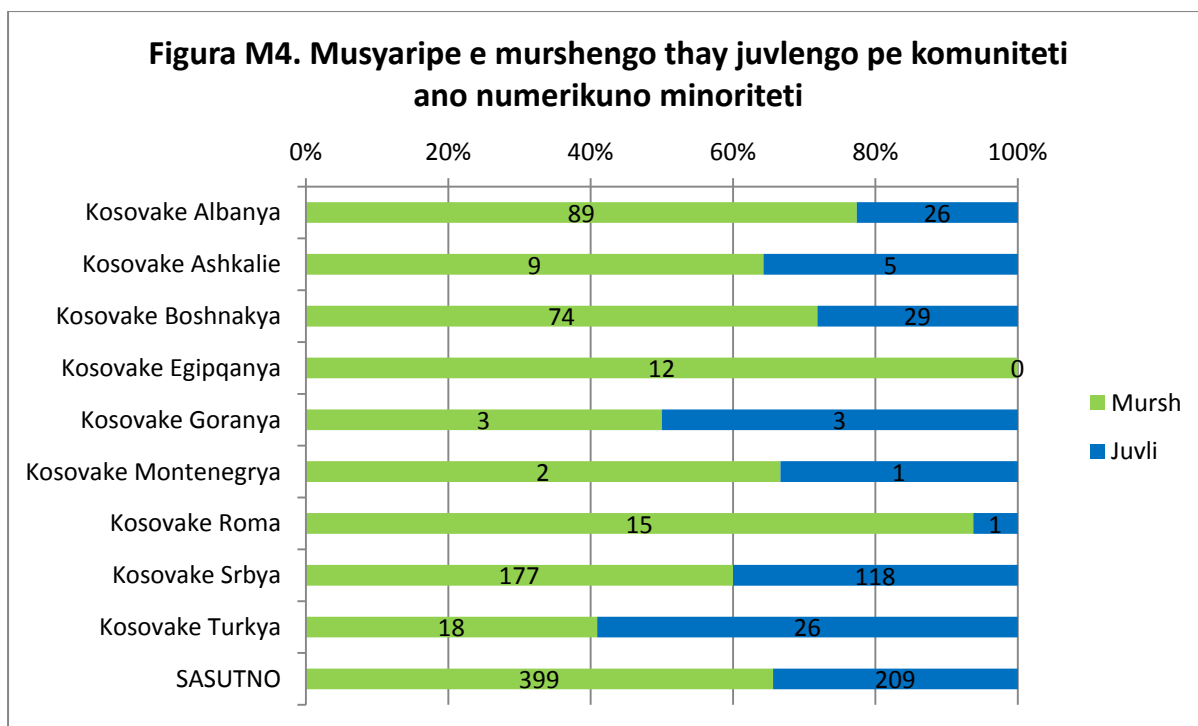

Figura M4 may upre⁶² mothavela kay o juvla siton savaht taloreprezentime, numay o Kosovako Goranyuno komuniteti sile yekhuno reprezentipe e juvlengo ano civilune servisyas. Komunitetya kote o juvla siton may buderi talo reprezentime sito Kosovako Egipqanyuno komuniteti, kote o juvla na siton reprezentime. Pashe akava kishlo polyengo reprezentipe, mase thay bajakya kay lelile vash te bayaren o polyengo reprezentipe pashe o civilune sevalutne kay siton e komunitetendar raportisale numay nao trin komune.⁶³

3.2.2 Reprezentipe e komunitetengo ano sah funksionalune nivelya e civilune servisyengo ano komunako niveli

Regulativa 04/2010 mothavela kay ano komunako niveli, o distribuipe e postyengo ano termya e funksionalune kategoriaengo ano civilune servisyas musay vi ayekha te reflektinel pe proporcias e komunitetengi ani mangli komuna.⁶⁴ Ano komunako niveli, civilune servisyenge postya sito ulavde ano menajmentesko niveli, profesionaluno niveli thay tehnikuno administraciako niveli.⁶⁵ Kotar 24 komune kote e proporcias e komunitetengi thaninela ani komuna reprezentinela may hari se yekh civilune servisyengo posti, numay shov komune pherena o minimaluno peshelipe e sakola funksionaluna kategoriako ani proporcias e peshelipeske reprezentipea e komunitetengo ani komuna,⁶⁶ ji kay o trin komune na pherena o peshelipe

⁶² Figura astarela numay o postya adikerde kotar o jene e komunitetengo ano numerikuno minoriteti ano komunako niveli. Ruyniha dikheni kay khetane o Kosovake Albanyune thay Kosovake Srbyune postya ano akala figure vash komune Klokot/Klllokot, Novo Brdo/Novobërdë thay Štrpce/ShtRPCa phanglo e kontestime cenzuseske rezultatyencar, dikh *supra* nota 9.

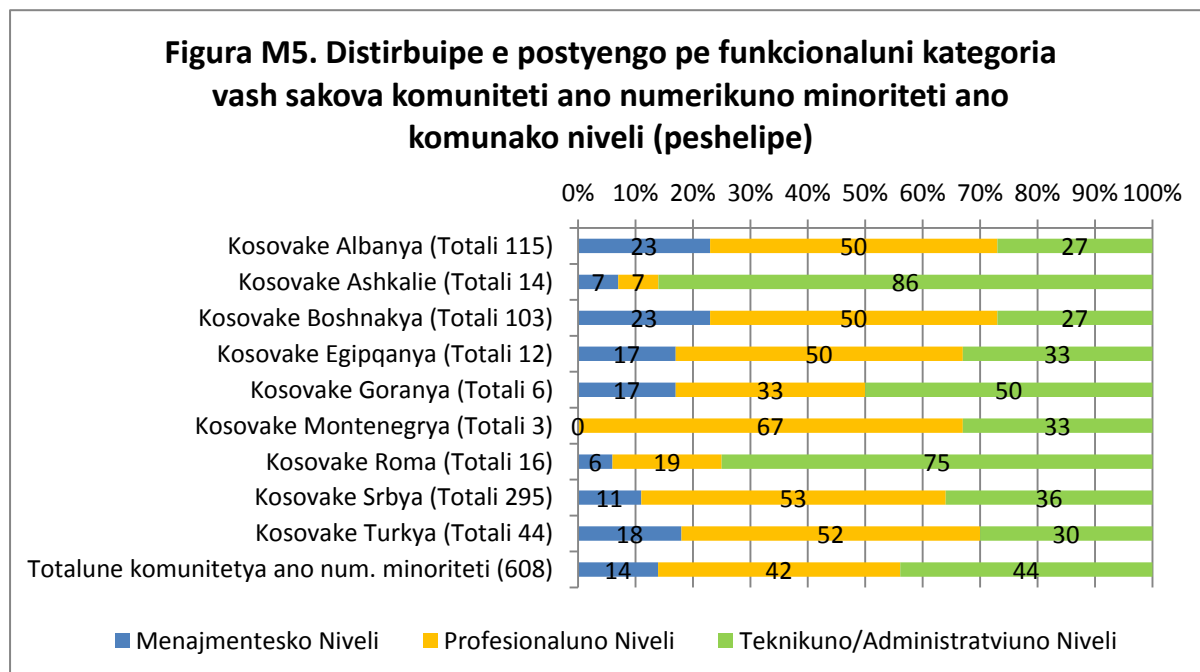
⁶³ Istog/Istok, Klinë/Klina thay Gilana/Gnjilane lela o mase kay bayarela o obligipe ano mothavipe e tromale butyake thanengo vash yekhuno shaibe e butyaripesko thay shukar ajukeripe e aplikaciengo kotar o mursha thay juvla dikhlarde kotar e Ministria e Publikuna Administraciaka Regulativako 02/2010 vash Rekrutipeske Procedure ano Civilune Servisyas, 20 Septembri 2010, numay na si pherune detalya dende kotar akala komunitetya ayekha vi so o mase dena.

⁶⁴ Dikh Artiklo 6.1.2, *supra* nota 8.

⁶⁵ *Supra* nota 35.

⁶⁶ Deqana/Dečan, Gilana/Gnjilane, Lipjan/Lipljan, Mamuša/Mamusha/Mamuša, Ranilug/Ranillug, Štrpce/ShtRPCa.

vash nisavi kategoria.⁶⁷ O yaver 16 komune numay pherena o peshelipe ano ykeh vay buderi kategoria.⁶⁸

Ji kay o legalune obligipya ano komunako niveli numay aplikinela ani proporcja e komunitetengo ani sakoya komuna, nesave generalune trendya e respekteya vash distirbuipe e postyengo vash sakova komuniteti shay te dikhlol ani Figura M5 amay tele.⁶⁹ O sasutno distirbuipe e civilune servisyenge postyengo prekal o sah 34 notadeime komune (kote o totalya vash o postya adikerde kotar o jene e komunitetengo ano khetano numerikuno minoriteti thay mayoriteti ano komunako niveli siton kombinime) shay te phagyon sar si pe nakhipe: 17 pe shel ano menajmenteske niveleske pozicie; 49 pe shel ano profesionalune nivelekse pozicie; thay 34 pe shel ano tehnikune administraciake niveleske pozicie. Kerindoy komparacia ano sasutnipe, Kosovake Roma thay Kosovake Ashkalyune komunitetya siton talo reprezentime thay siton buti ver ekskluzivune butikerne ano tehnikuno administripesko niveli. Akala komunitetya siton ayekha talo reprezentime ano apsolutune gendya. Misalake, o qhinipe e postengo mothavdo vash Kosovako Romano komuniteti ani Gilana/Gnjilane thay Kosovako Ashkalyuno komuniteti ani Fush Kosova/Kosovo Polje, so duy buderi talo reprezentime ano civilune servisya ano komune, siton butyarne numay ano tehnikune administripeske niveleske pozicie.

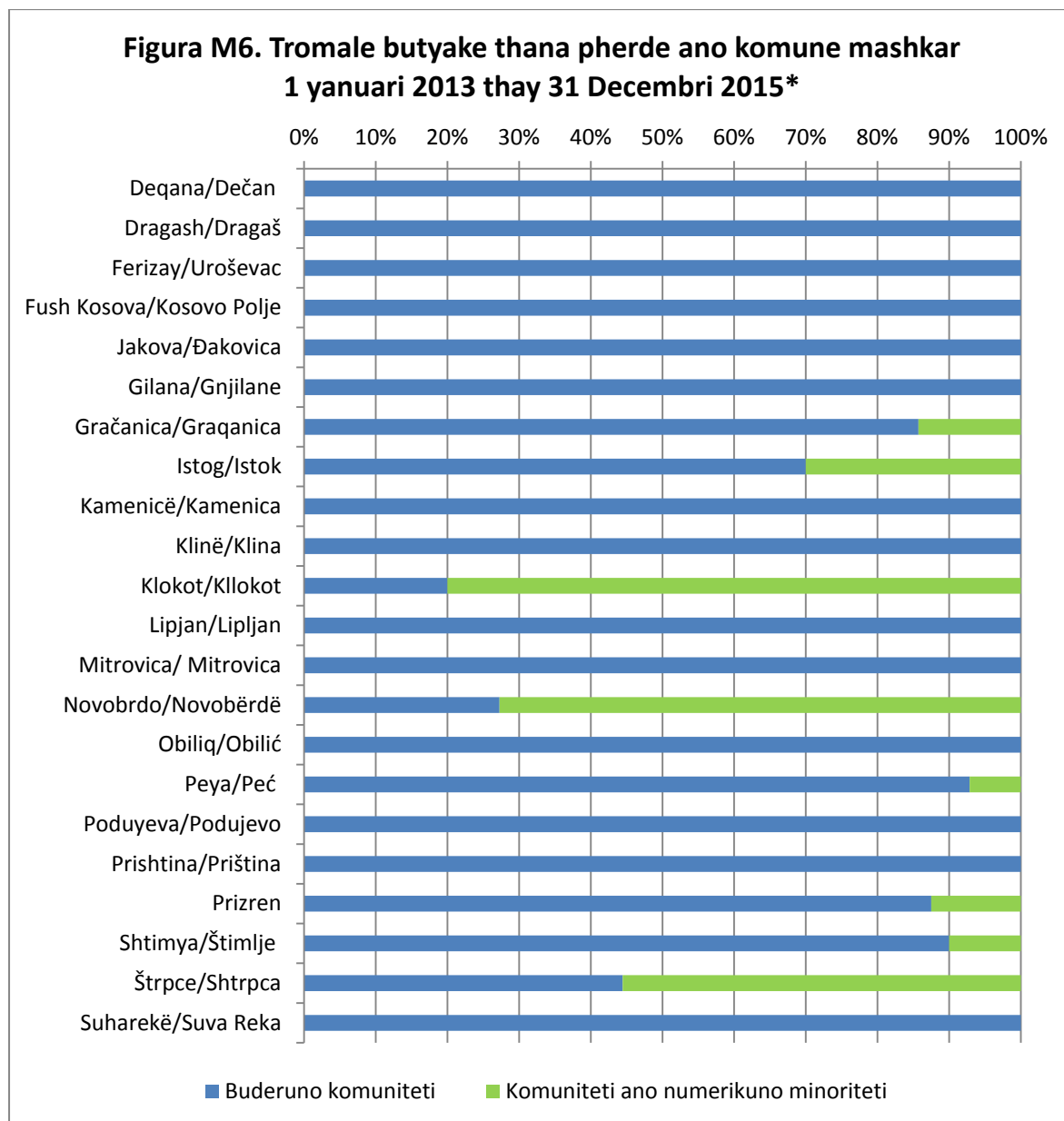
⁶⁷ Jakova/Đakovica, Poduyeva/Podujevo, Suharekë/Suva Reka.

⁶⁸ Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Prishtina/Priština, Gračanica/Graçanica, Fush Kosova/Kosovo Polje, Obiliq/Obilić, Shtimya/Štimlje, Peja/Peć, Klinë/Klina, Istog/Istok, Prizren, Dragash/Dragaš, Kamenicë/Kamenica, Klokot/Kllokot, Novo Brdo/Novobërdë thay Ferizay/Uroševac.

⁶⁹ O figure astarena numay o postya adikerde kotar o komunitetya ano numerikuno minoriteti ano komunako niveli. Ruyjinaha dikheni kay o Kosovake Albanyune thay Kosovake Srbyune postya siton astarde ano akala figure vash komune Klokot/Kllokot, Novo Brdo/Novobërdë thay Štrpce/Shtpca phanglo e kontestime cenzuseske rezultatyencar, dikh *supra* nota 9. Sar pheripe, Kosovake Albanya siton klasifikime sar komuniteti ano numerikuno miinoriteti ani Graçanica/Graçanica, Mamuša/Mamusha/Mamuša, Parteš/Partesh thay Ranilug/Ranillug.

3.2.3 Butyake thana kay pherdile

Figura M6 may tele ulavela o gendo e tromale butyake thanengo pherde kotar sakoya komuna kay na pherela o minimaluno peshelipe vash butyaripeske jene e komunitetengo ano numerikuno minoriteti (kana o reprezentipe e sakole komunitetesko sito notadeimo ulavde) mashkar 1 Yanuari 2013 thay 31 Decembri 2015 kotar o butyarne mashkar o jene e komunitetengo ano numerikiuno minoriteti thay mayoriteti ano komunako niveli.

*Vash komune kay na pherena o minimaluno peshelipe vash individualune komunitetengo reprezentipe ano civilune servisya.

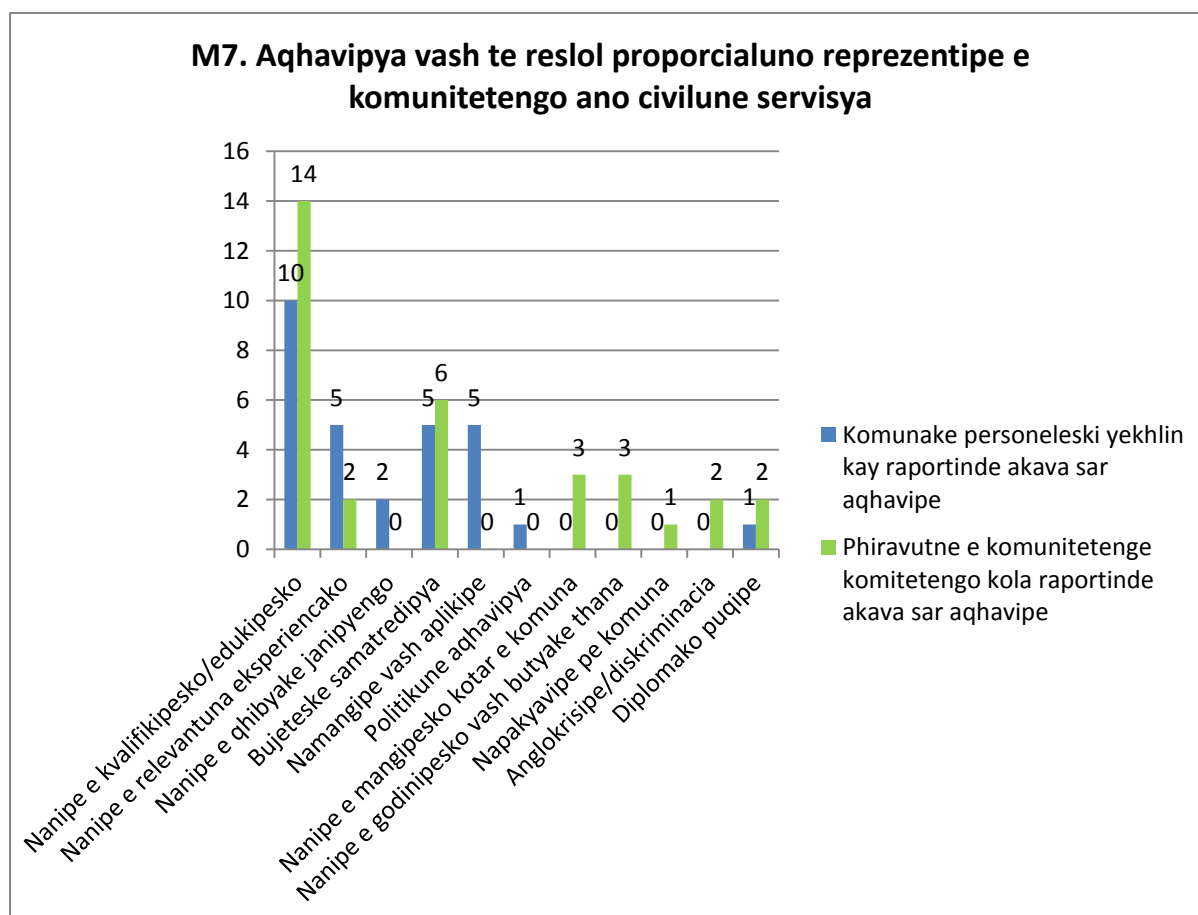
O qarti mothavela kay kotar 22 komune kay na pherena o minimaluno peshelipe vash individualune komunitetengo reprezentipe ano civilune servisya, 14 na pherena o yekhuno tromale butyake thana ano raportipesko periodi e kandidatyençar kotar o komuniteti ano numerikuno minoriteti.⁷⁰ Vash e komuna Istog/Istok rekrutipe e komunitetengo ano

⁷⁰ Deqana/Dečan, Dragash/Dragaš, Ferizay/Uroševac, Fush Kosova/Kosovo Polje, Jakova/Đakovica, Gilana/Gnjilane, Kamenicë/Kamenica, Klinë/Klina, Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Lipjan/Lipljan,

numerikuno minoriteti ano raportipesko periodi rezultingya ani komuna akana pherela o sasutno peshelipe e civilune servisyenge posytengo, so na sine ani sura e 2013 notadipesko.

3.2.4 Aqhavipya ano bayripe e komunitenge reprezentipesko ano civilune servisyano komunako niveli

Khetane o sherune e komunake personelyenge yekhlinyengo thay o sherune e komitetengo vash komunitetya e 24 komunengo notadeinde kay puqlile so on gndinena kay may baro aqhipe te resen o manglo proporcialuno repezentepe e kounitetengo ano civilune servisyano. FigurA M7 may tele mothavela o respodipya.

Vash so duy grupe e respodentyengo, o may sigutno respodipe sine yekhuno sar dendilo ano reprezentipe ano centraluno niveli, misalake kay o potencialune aplikantya silen nanipe e mangle kvalifikipesko. O duyto may pashutno respodipe sine kay komune sine restriktive kotar centralune niveli e neve butyarnengo kay shay te rekrutingyol phanglo e bujeteske restriktienar. Vash komunako personeleske yekhlinyenge reprezentya, may buderi e yaver aqhipyengo e may bare butyariesko e civilune servantyengo kotar o komunitetya phanglo e harnipyencar vash aplikantya thay potencialune aplikantya, leindoy kotor o nanipe e potencialune eksperienca kay namangipe kay te aplikinen ani ayekha pozicia. Respodipya e sherunengo e komiteteyengo vash komunitetya ovela yaverune kotar o komunake reprezentya. Ayekha vash janjaripe si vi nanipe e kvalifikipesko thay bujeteske pharipya, on vi leparde o nanipe e mangipesko vay prezhupe kotar o komuniteti te butyarel e komunitenge jenen, ayekha vi harnipya e aplikantnyengo kotar o komunitetya phanglo e

Obiliq/Obilić, Podujeva/Podujevo, Prishtina/Priština thay Suharekë/Suva Reka, kola pherde sah tromale butyake thana e palikantnyencar kotar Kosovako Albanyuno komuniteti.

nanipea e informipesko vash traomale butyake thana. Sherune e komitetengo vash komunitetya kotar duy komune mothavde o puqipe e diplomenge penjaripesko kotar Srbyuna qhibyake institucie sar yekh aqhipe vash may baro rekrutipe e aplikantyengo kotar o komunitetya.⁷¹ Sherune e personelenge yekhlinyengo e shov komunengo mothavde kay komune lele aplikacie kotar o komunitetenge jenen e univerziteteske diplomencar vay mashkaruni shkola cerifikime kotar Srbyune qhibyake institucie ani Kosova.⁷² Pashe akaleske. Akava sine numay leparado sar yekh aqhipe kotar personelesko sheruno ani Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica. Vash may buderi, sherune kotar komiteti vash komunitetya kotar duy komune raportinde kay on lele vay janena vash mangipya kotar o komunitetya phanglo e kishle mothavipesko vash civilune sevrisyenge tromale butyake thana.⁷³ Panj sherune e komitetengo vash komunitetya raportinde vash nanipe e shaipyengo te oven butyarne o komunitetenge jene ano olenge respektivune komune.⁷⁴ May buderi, shov sherune e KK raportinde kay dende rekomandipya ko komunako sombeshipe te bayaren o reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisyani olengi komuna.⁷⁵ Sheruno e komitetesko vash komunitetya ani Peya/Peć raportingya kay kishlo polyengo reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisyane diskutimo ani komunaki sombeshipeski sesia. Kana puqlile vash specifikune misalya e komunitetenge jenengo kola aplikinde ano civilune servisyenge postya ani olengi komuna, numay shov sherune e komitetengo vash komunitetya sine shayutne te den andre rekrutipeske procesya vash komunitetengi perspektiva.⁷⁶

4. ANALIZA E FER REKRUTIPESKO THAY MASE KAY LELILE VASH POZITIVUNE AKCIE

Sar si pe Artiklo 4.4 thay Artiklo 12 e Regulativako 04/2010, vash te reslol o proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo, sah civilune servisyenge institucie ano so duy centralune thay

⁷¹ Dragash/Dragaš thay Gilana/Gnjilane.

⁷² Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Štrpce/Shtpca, Ranilug/Ranillug, Novo Brdo/Novobërdë, Klokot/Kllokot thay Gračanica/Graçanica.

⁷³ Ano Dragash/Dragaš, o sheruno e KK raportingya kay sito jando vash ulavipe kerdo mashkar nabuderuno komuniteti ani komunako sombeshipeski sesia kova sine phanglo vash tromale butyake thana kay kerdilo e phirda data vash aplikipya; ani Fush Kosova/Kosovo Polje, sheurno e KK raportingya kay Kosovaki Romani juvli rovgypa kay komunako veb sajti na mothavela o tromale butyake than pe Sbryuni qhib thay informacia buti ver na sito kerdo vash komunitetya ano numerikuno minoriteti.

⁷⁴ Deqana/Dečan, Jakova/Đakovica, Poduyeva/Podujevo, Novo Brdo/Novobërdë thay Klokot/Kllokot. Na si pherune detalya kay dendile kotar akala komune ayekha vi ko mangla te mothavel vash nanipe e shaipyengo.

⁷⁵ Jakova/Đakovica, Peya/Peć, Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Poduyeva/Podujevo, Prishtina/Priština thay Shtimya/Štimlje.

⁷⁶ Ani Kamenicë/Kamenica, kote o Kosovako romano komuniteti sito talo reprezentimo ano civilune servisyane, o sheurno e KK raportingya o janipe vash Kosovake Srbya thay Kosovake Roma kola aplikinde vash pozicie. Ji kay nesave siton suksesune thay nesave na, eksperienca akale kandidatyangi sine kay o rekrutipesko procesi sine uqe politizimo thay bazirimo pe nepotizmi thay politikuno thay etnikuno qalavipe. Ani Novo Brdo/Novobërdë sheruno e KK raportingya kay lela rovlarin kotar Kosovako Albanyune komunitetesko jeno kova aplikingya vash e pozicia numay raportingya naregulipya ano rekurtipesko procesi kote sar si pe kandidatya, suksesuno kandidati na silen relevantuni eksperienca. ani Graçanica/Graçanica, kote o Kosovako Romano thay Kosovako Albanyuno komuniteti sito dikhle talo reprezentimo ano civilune servisyane, o sheruno e KK raportingya o nanipe e kandidatyangi kotar so duy komunitetya kay aplikinde nasuksesune vash o pozicie, numay po sheruno na sinelen informacie vash o sebepa soske o aplikacie sine nasuksesune. Ano Dragash/Dragaš, kote o Kosovako Goranyuno komuniteti sito taloreprezentimo, o sheruno e KK personesko raportingya kay sito jando e jenoske e komunitetesko e univerzitaruna skola kova nasuksesune aplikingya vash e pozicia e civilune sevalutneski numay na sile informacie soske si o sebepi vash akava. Raportime eksperienca kotar sherune e KK ani Poduyeva/Podujevo, Jakova/Đakovica thay Klokot/Kllokot sine may pozitivune, e sherunencar ano akala komune raportinde kay ini kay on sine numay jande vash nasuksesune kandidatya kotar komunitetya, na sine nesave rovlarinya vash rekrutipesko procesi.

komunake nivelya siton rodime te len fer rekrutipeske mase, leindoy kotor: keripe e specialune tentipyengo vash te identifikinen thay arakhen butyake aplikacie kotar taloreprezentime komunitetya; evolvirinen ani buti treningoske programya vash may but qalavde komunitetya; deipe e treningengo vash personeli ano anti diskriminaciake politike; leindoy kotor ‘mothavipyva vash inkuraipe’ ano tromale butyake thanenge hramipyva te inkurainen `aplikacia ano umala kote o komunitetya siton talo reprezentime thay siguripe kay yekh jeno e rekrutipeske panelesko sito kotar o komuniteti kay na sito buderipe.

Sa pheripe vash fer rekrutipeske mase kay siton mothavde ano Artiklo 4.4 thay 12 e Regulativako, kova musay te lelol kotar o sah butyaripeske institucie, Artiklo 11 e Regualtivako 04/2010 mothavela o pozitivune akciake mase kay musay te lelton kotar o institucie kay na silen adekvatuno reprezentipe e komunitetengo, vash te resen fer thay proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo, thay mothavla kay o institucie musay te len may hari shov kotar 14 listime mase. Mase phanglona pe phikoipe e rekrutipesko, leipe e promovipeske aktivitetengo, kapacitetengo vazdipe thay vazdipe e godinipesko, thay rodlaripyva.

E sekcia may tele mothavela o mase lele kotar butyaripeske institucie ano centraluno thay komunako niveli. Dikhindoy kay na si legaluno klariteti ano kola mase musay te implementingyon kotar o sah institucie, thay kola musay te implementigyon odolendar kola na reste o fer reprezentipe, raporti ka notadeinel o sah institucie ano leipe e fer rekrutipeske masengo thay fokusi ano institucie kay na pherena o peshelipe ano reprezentipe e komunitetengo vash olengo implementipe e pozitivune akciake masengo.

4.1 Implementacia e fer rekrutipesko thay pozitivune akcie ano notadeime centralune niveleske institucie

Ano centraluno niveli, phanglipe e obligipyencar phanglo e fer rekrutipeske masencar qhivde ano Artiklo 4.4 thay 12 e Regulativako 04/2010 sito uqo. Sah 18 centralune niveleske institucie astarde ano akava notadeipe mothavena o tromale butyake thana ano so duy ofisialune qhibya thay 16 e 18 astarena o hramipe vash fer thay proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo na ano buderipe numay ano sah tromale butyake thanenge mothavipyengo.⁷⁷ Kotar akala institucie, 16 pherena o mangipyva⁷⁸ te sigurinen kay yekh jeno e rekrutipeske paneleske kotar o komuniteti kay na sito ano buderipe.⁷⁹ Numay o Ofisi e Sheruneministresko thay Ofisi e Presidentesko pherela o Artiklo 4.4.2 e Regualtivako vash te “adresinel o rezultatya e lunge vahtuna diskriminaciako kerindoy ani-butu treningoske programya vash may but qalavde komunitetya”.

Phanglo e implementipea e pozitivune akciake masengo vash te reslol o fer thay proporcionaluno reprezentipe sar hramingola ano Artiklo 11 e Regulativako,⁸⁰ figura C8 may tele mothavela o gendo e masengo kay lelile kotar sakoya institucia.

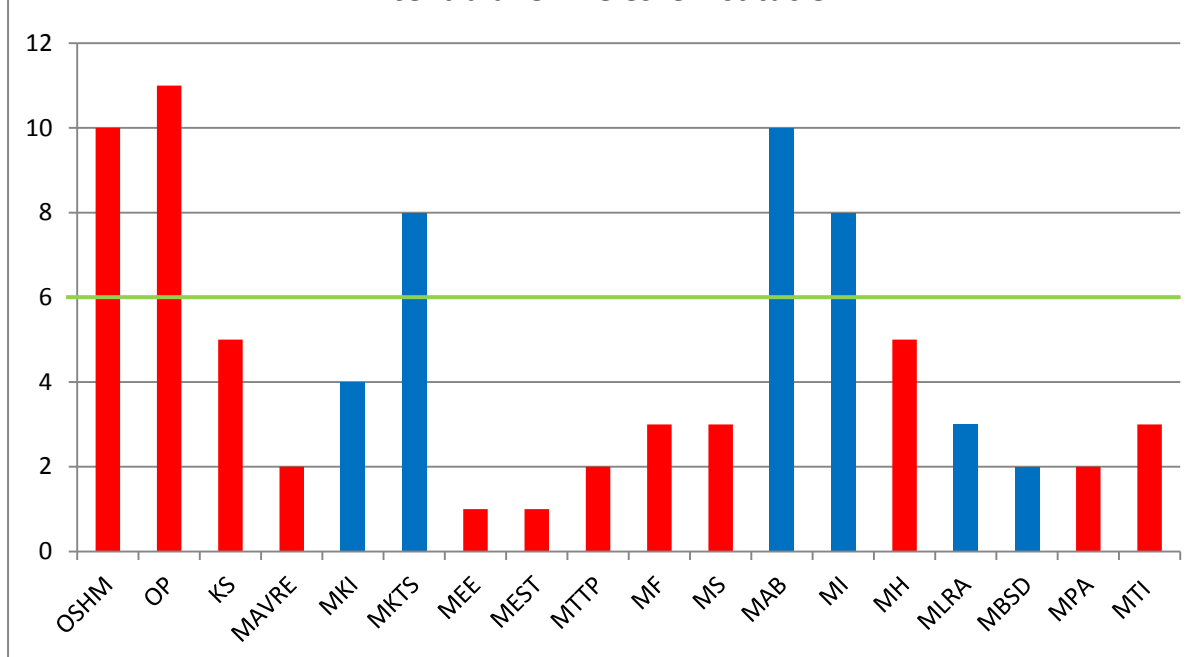
⁷⁷ Reprezentya kotar e Ministria e Agrokulturaki, Vasha thay Ruraluno Evoliripe raportinde kay na si legalune obligipyva vash te len akala mase, thay reprezentya kotar e Ministria e Thanipeski thay Thanisko Planiripe vakegrya kay na si ayekha notipe astardo odoleske kay o sah Kosovake thanutne sito inkuraime te aplikinen ano sah tromale butyake thana ani akaya ministria.

⁷⁸ Ano phanglipe e Artikloa 12.1.2 e Regulativako 04/2010, dikh *supra* nota 8.

⁷⁹ E Ministria e Sastipeski thay Minisitria e Tregoski thay Industria khetane mothavde kay o sebepi vash na pheripe akale mangipyengo sine kay na silen kvalifikime komunitetenge jene te oven kotor ano rekrutipesko paneli, sar si ano Artiklo 7.1 e MPA Regulativako 02/2010 vash Rekrutipeske Procedure ano Civilune Servisyva (*supra* nota 63) mothavela kay o paneli musay te ovel kotar o butyarne kay adikerna o postya kay sine seniorune vay adikeripeske postya.

⁸⁰ *Supra* nota 8.

Figura C8. Gendo e pozitivune akciake masengo lele kotar o centralune niveleske institucie

Qarti mothavela kay avri e 12 instituciendar kay na resena o desh pe shel e peshelipesko vash komunitetengo reprezentipe (mothavdi ano lolo kolori),⁸¹ numay duy implementinena buderi se shov minimalune mase ano raportipesko periodi.⁸² Vash may buderi, avri akale 12, e institucia kay butyarela e may teluni proporcija e komunitetengi ayekha vi rankirisali mashkar odola kay lena o may tikno gendo e pozitivune masengo.⁸³ Akala arakhipya mothavena kay o institucie kote e proporcija e komunitetenge jenengo butyarena sito may hari se desh pe shel na siton suksesune ano ulavipe e legalune ramesko kotar implementipe e pozitivune masengo vash te bayaren o komunitetengo reprezentipe.⁸⁴

⁸¹ Ofisi e Sheruneministresko, Ofisi e Presidentesko, Kosovako Sombeshipe, Ministria e Agrokulturaki, Vesha thay Ruraluno Evolviripe, Minsitria vash Ekonomikuno Evolviripe, Ministria vash Edukipe, Skencia thay Tehnologia, Ministria e Financiengi, Ministria e Sastipeski, Ministria e Hakayipeski, Ministria e Publikuna Admsitraciako, Ministria e Tregoski thay Industria. Institucie mothavde ano blu kolori ayekha reste o desh pe shel peshelipe thay odoleske siton legalune obligime te len nesave pozitivune akciake mase.

⁸² Ofisi e Sheruneministresko thay Ofisi e Presidentesko.

⁸³ Misal, e Ministria vash Ekonomikuno Evolviripe butyarela may hari se desh pe shel e komunitetengo thay lela o pozitivune akcie. Yekhune, Ministria vash Finance thay Ministria e Sastipeski butyarela may hari se duy pe shel e komunitetengo thay sakoya numay lela trin mase.

⁸⁴ Vash dikhlaripe e pozitivune akciengo lelile kotar sakoya centralune niveleski institucie, dikh Annex C2.

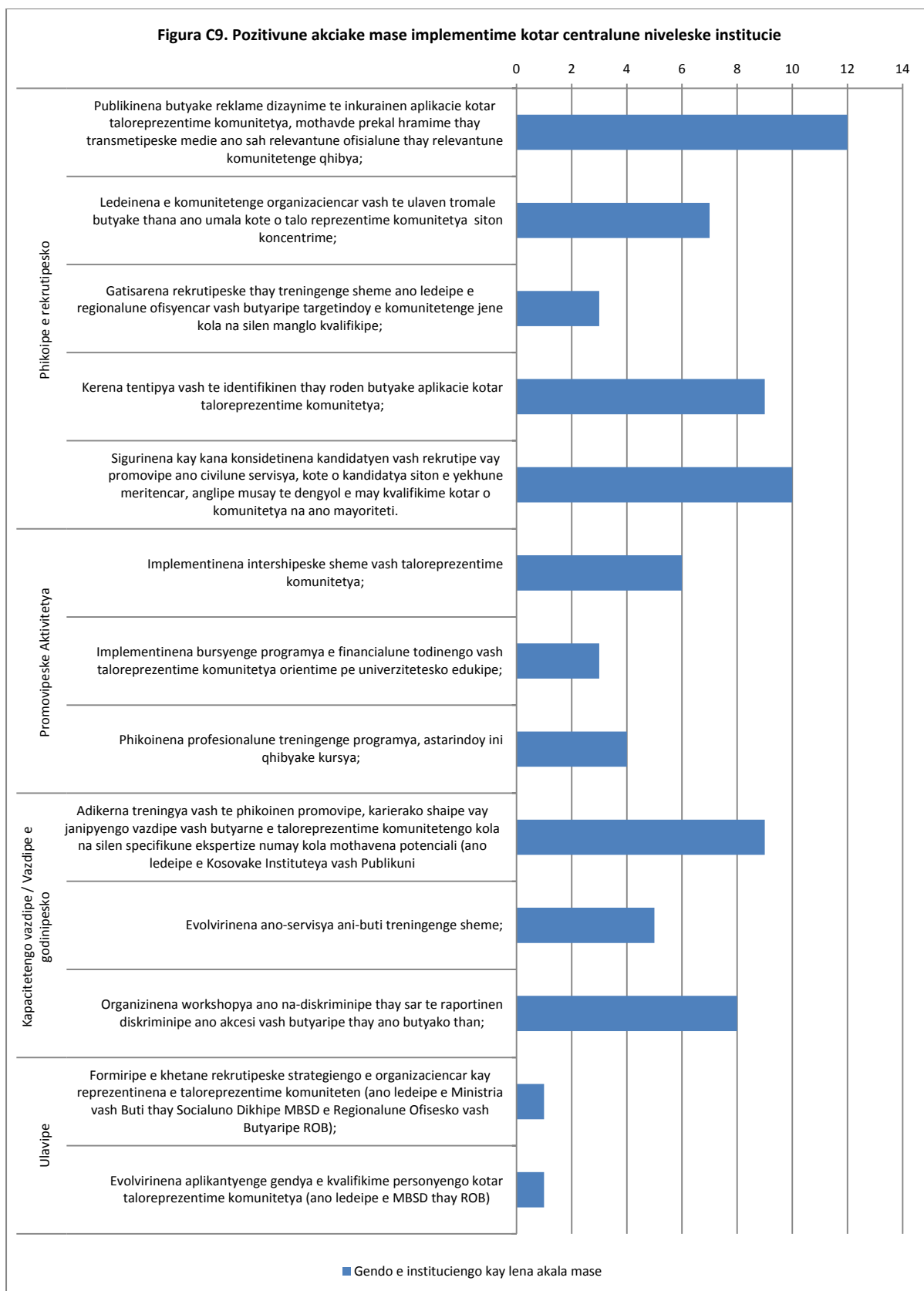

Figura C9 mothavela kay may but lele mase ano raportipesko periodi (1 Januari 2013 – 31 Decembri 2015) sito publikipe e tromale butyake thanenge mothavipyengo prekal printi thay transmetipeske medie ano sah relevantune komunitetenge qhibya, thay kay o mase phanglo e tereneske aktivitetencar siton buti ver kishle implementime.

Vash te lokhyaren o impementipe e pozitivune masengo, Regulatoriva 04/2010 ayekha vi anglodikhlarela o hramipe e civilune sevalutnengo kola silen autoriteti, resursya, phikoipe kotar thay akcesi ko senioruno menajmenti vash te mekhen o efektivuno implementipe e regualtivako.⁸⁵ Numay shtar kotar o notadeime institucie silen civilune sevalutnen kerde vash akala resipya.⁸⁶ Pashe akaleske, o alokipe e adekvatune bujeteske resursyengo vash te implementinen pozitivune akcie (kova sine ayekha vi yekh e rekomandipyendar ano nakhlo OSCE raporti) sine numay raportimo ano shtar e notadeime instituciendar, kolendar duy pherena o desh pe shel peshelipe.⁸⁷ Nanipe e bujeteske alokipesko ayekha vi mothavela o may hari frekventimo implementipe e masengo kay rodona financialune resursya, sar si intershipi vay treningenge sheme vash komunitetenge jene. Regulatoriva 04/2010 ayekha vi rodela e personeleske menajmentestar regularune te notadeinel o implementipe e Regualtivako.⁸⁸ Kotar notadeime institucie, desh raportinde kay lele akala mase.⁸⁹

4.2 Implementacia e fer rekrutipesko thay pozitivune akciake mase ano komunako niveli

Ano termya e aderipesko ano fer rekrutipeske mase hramime ano Artiklo 4.4 thay Artiklo 12 e Regulatorivako 04/2010, o sasutno ulavipe ano komunako niveli sito relativune uqo. Sah akale komunendar kay notadeisale mothavena o tromale butyake thana ano ofisialune qhibya ano komunako niveli, thay 20 e 24 komunendar astarena o manglo “hramipe e fer thay proporcionalune reprezentipesko e komunitetengo na ano buderipe” ano sah olenge tromale butyake mothavipeske forme.⁹⁰ Deshefta komune sine ano phanglipe e mangipyencar vash te theren yekh jeno e rekrutipeske panelesko kotar o komuniteti kay na sito ano mayoriteti.⁹¹ May buderi ver dendo sebepi vash soske akaya provizia na pherdili sine nanipe e kvalifikime stafesko.⁹² Numay efta e notadeime komunengo kerde ani-buti treningoske programya vash te adresinen o rezultati e lunge vahtune diskriminipesko e ‘may but qalavde komunitetengo’ vash te bayaren olengo janipe vash te aplikinen thay kompletinen vash promovipe, so sine yekh kotar rekomandipe kotar 2013 OSCE raporti.⁹³ Ji kay na si specifikune aqhipya vash aplikipe akale masengo kay notisale, panj e 24 jenendar e intervistime personelesko citirinde akala mase kay na siton relevantune sar kana on sinelen may hari yekh jeno kotar akala komunitetya butyarne ano civiluno servisi.⁹⁴

⁸⁵ *Supra* nota 8, Artiklo 11.4.

⁸⁶ Ofisi e Sheruneministresko, Ministria e Infrastrukturaki, Ministra vash Trego thay Industria, thay Ministria e Financiengi. Leindoy pe akala institucie, numay e Ministria e Financiengo arakhlea desh pe shel e minimalune peshelipesko, efektiviteti akale masengo sito vash puqipe.

⁸⁷ Ofisi e Presidentesko thay Kosovako Sombeshipe na pherena o desh pe shel peshelipe, ji kay Ministria vash Komunitetya thay Iranipe, thay Ministria e Androne Butyengi va.

⁸⁸ Ano phanglipe e Artikloa 13 e Regulatorivako, dih e *supra* nota 8.

⁸⁹ Ofisi e Sheruneministresko, Kosovako Sombeshipe, Minsitria e Agorokulturaki, Vasha thay Ruraluno Evoliripe, Minsitria e Androne Butyengi, Ministria e Infrastrukturaki, Ministria e Hakaipeski, Ministria e Tregoski thay Industriaki thay Ministria e Financiengi.

⁹⁰ Dih Artiklo 12 (1)(1.1) e Regulatorivako 04/2010 (*supra* nota 8); komune kay na pherde akava sine e Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Mamuša/Mamusha/Mamuša, Novo Brdo/Novobërdë thay Klokot/Klllokot.

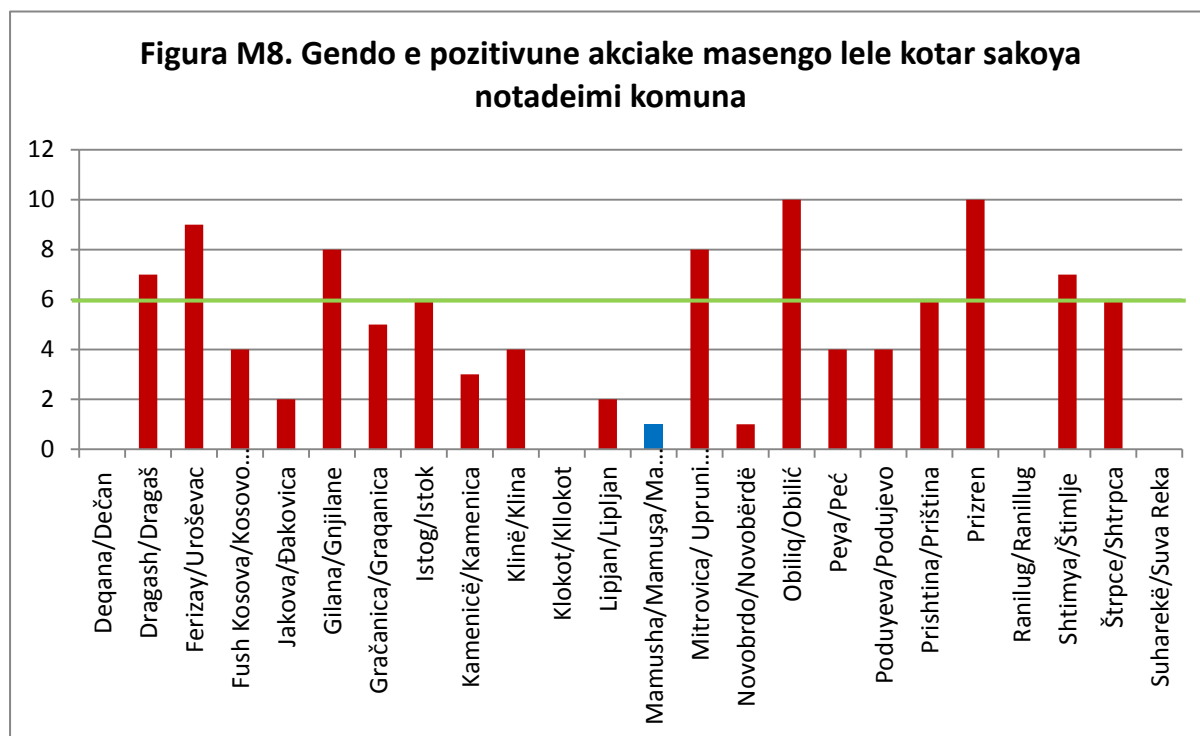
⁹¹ Dih Artiklo 12 (1)(1.2) e Regulatorivako 04/2010 (*supra* nota 8); komune kay na pherde siton: Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Podujeva/Podujevo, Suharekë/Suva Reka, Ferizay/Uroševac, Lipjan/Lipljan, Gračanica/Gračanica thay Obiliq/Obilić.

⁹² Ani sura e Podujeva/Podujevo o sheruno e personeleska yekhlinyako mothavgya kay vash akava janipe, na si ayekha obligipe. Ano Lipjan/Lipljan thay Obiliq/Obilić akaya provizia sitoy numay pherdí e kandidatyencar kay siton kotar komuniteti na ano mayoriteti.

⁹³ Dih Artiklo 4(4.2) e Regulatorivako 04/2010 (*supra* nota 8), Jakova/Đakovica, Istog/Istok, Peya/Peć, Podujeva/Podujevo, Gilana/Gnjilane, Prishtina/Priština thay Shtimya/Štimlje.

⁹⁴ Sar raportisalo kotar o sherune e personelesko ano Novo Brdo/Novobërdë, Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Peya/Peć, Lipjan/Lipljan thay Mamuša/Mamusha/Mamuša.

Sar si pe implementipe e pozitivune akciake masengo vash te resen o fer thay proporcionaluno reprezentipe sar si hramimo ano Ariklo 11 e Regulativako, figura M8 may tele mothavela kay o gendo e masengo lelo kotar sakoya komuna.

Kotar 24 komune kay sine notadeime, numay e Mamusha/Mamushë/Mamuša thay Ranilug/Ranillug (mothavdo pe boldo) silen o manglo niveli e komunitetenge reprezentipesko ano civilune servisya (kote phagile kotar sakova komuniteti kay jivdinela ani komuna). Figura M8 mothavela kay kotar 22 komune kay na pherena o minimaluno peshelipe (mothavdo pe lolo kolori), numay desh siton lele ano may hari minimum e shov specialune akciake masengo mangle kotar e legislacia.⁹⁵ Sherune e personeleska yekhlinyako ano enya e 24 komunendar mothavde kay on konsiderinena o reprezentipe e komunitetengo ano olenge komune te ovel adekvatuno⁹⁶ thay ayekha mothavde kay na si mangipe te aplikinen o specialune mase.⁹⁷ Sito ayekha vi vash hramipeske kay numay duy sherune e komitetyengo e komunitetengo sine jande vash nesavi pozitivuni akciake masa lele kotar o komune ano bayaripe thay adikeripe e fer thay proporcionaluno reprezentipesko e komunitetengo.⁹⁸ Khetane ano akala sure, o initiative astarde ano KOKI distribuindoy tromale butyake thana mothavde kote o komunitetenge jene jivdinena. Pashe e harne ulavipesko e legislaciake aspekteya, akava reprezentinela o dikhlo laqharipe e situaciako kay raportisalo pe 2013 raporti, kote nane yekh komuna implementipe shov vay buderi e mangle masengo.⁹⁹

⁹⁵ Dikh Artiklo 11, *supra* nota 8; Istog/Istok, Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Dragash/Dragaš, Prizren, Ferizay/Uroševac, Štrpce/Shtërpeca, Gilana/Gnjilane, Prishtina/Priština, Shtimya/Štimlje, Obiliq/Obilić.

⁹⁶ Ofto kotar enya leparde komune pherena o sasutno peshelipe e komunitetenge reprezentipesko numay na vash sakova individualuno komuniteti. Novo Brdo/Novobërdë na pherela o manglo peshelipe.

⁹⁷ Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Ferizay/Uroševac, Štrpce/Shtërpeca, Gilana/Gnjilane, Kamenicë/Kamenica, Novo Brdo/Novobërdë thay Obiliq/Obilić ayekha vi Mamusha/Mamushë/Mamuša thay Ranilug/Ranillug.

⁹⁸ Shtimya/Štimlje and Prishtina/Priština.

⁹⁹ Vash dikharipe e pozitivune akciake masengo lele kotar sakoya komuna, dikh Annex M4.

Figura M9. Pozitivune akciake mase implementime kotar komuna

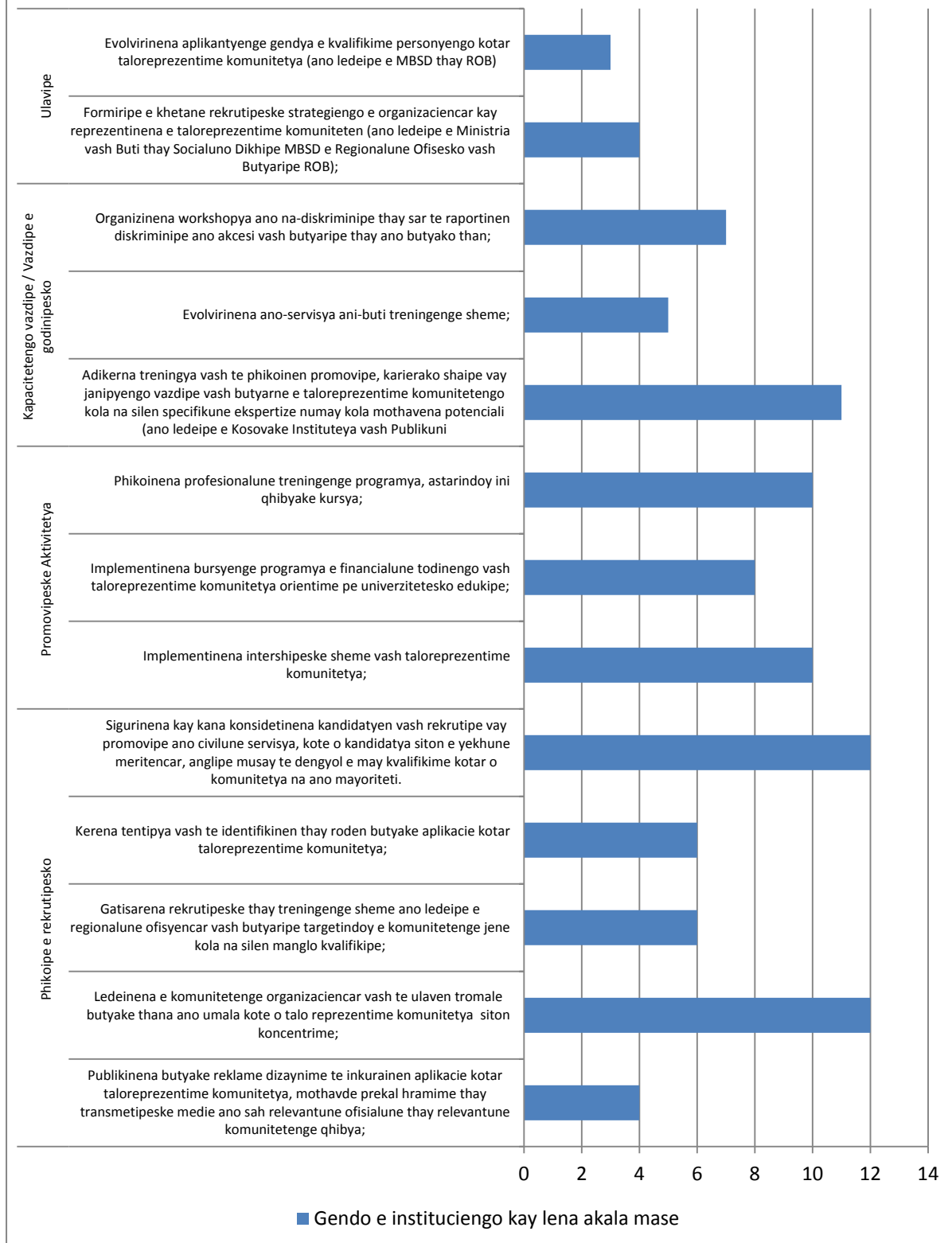

Figura M9 may upre mothavela kay, ano komunako niveli, tereneske aktivitetiya siton hari implementime. Pashe akaleske, o sherune e personeleske yekhlinyengo intervistime na mothavde nesavo aqhipe ano implementipe e tereneske masengo. May frekventime implementipeske mase sine phangle e phikoipeske rekrutipea prekal o ledeipe e

komunitetenge organizaciencar vash te distriubinen o butyake tromale thana ano umala kote sito talo reprezentime o komunitetya, kova sine buderune kerdo kotar KOKI vay/thay o komiteti e komunitetengo, ayekha vi vash te siguringyol kay o preference siton dende vash may shukar kvalifikime kandidatya kotar o komunitetya.

Numay duy e notadeime komunendar lele civilune sevalutne vash te lokhyarel o implementipe e Regulativako 04/2010.¹⁰⁰ Yekhune, alokipe e bujeteske resursyengo vash te mekhen o implementipe e nesave specialune masengo rekomandime ano nakhlo OSCE raporti may but ano komunako niveli na sine raportimo ani nesavi notadeimi komuna.¹⁰¹ Pashe akaleske, relativune uqi frekvencia e implementipeski e masengo kay ka mangelan finansialune vastushya sar si treningya, kursya vay intershipya dikhlola kay qhivde e komune te oven shayutne te alokinen resursya kotar vastushya yaver desar komunako bujeti. Finalune, enya kotar 24 notadeime komune mothavde kay personeleske menajerya kerena regularuno notadipe vash implementipe e Regulativako 04/2010.¹⁰²

5. KEDIPE E DETALYENGO VASH KOMUNITETENGO JANGLARIPE

Artiklya 8, 9 thay 10 e Regulativako 04/2010 obliginela e butyaripeske institucionen te keden thay bikinien konfidencialuno thay bimothavdi statistikuni data ano komunitetengo janqlaripe e aplikantyengo thay butyarnengo vash o sebepi e komunitetenge reprezentipesko ano civilune servisy. Naresipe vash te keden ayekha data sine may angle identifikimo darakeripe kay mothavdilo ano rekomandipe e OSCE 2013 raportesko. Deindoy o vasnipe e mangla datako vash o mangipy e monitoripeske e implementipesko e 01/2010 Regulativako, ayekha vi vash internacionalune thay androne standardya kay siton phangle e kedipea e datako ano komunitetya thay perosnaluna datako garavipe,¹⁰³ e sekcia may tele mothavela o ulavdipe ano aspekti e legislaciako ano centraluno thay komunako niveli.

5.1 Centraluno niveli

Ano centraluno niveli, 14 e 18 notadeime instituiendar raportinde o kedipe thay bikinipe e bimothavda statistikuna datako vash komunitetengo janqlaripe e aplikantyengo thay butyarnengo sar si pe legalune obligipy.¹⁰⁴ E instituciendar kay raportinena na kedena thay

¹⁰⁰ Phanglo e Artikloa 11.4 e Regulativako 04/2010, dikh *supra* nota 8. Istog/Istok thay Gilana/Gnjilane. So duy komune pherena o sasutno minimaluno peshelipe vash komunitetengo reprezentipe numay niyekh na pherela o minimaluno peshelipe vash sakova individualuno komuniteti kay jivdinela ani komuna.

¹⁰¹ Phanglo e Artikloa 13.2 e Regulativako 04/2010, dikh *supra* nota 8.

¹⁰² Artiklo 13, *supra* nota 8; Istog/Istok, Klinë/Klina, Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Dragash/Dragaš, Prizren, Ferizay/Uroševac, Gilana/Gnjilane, Klokot/Kllokot thay Prishtina/Priština. Sah desar e Dragash/Dragaš, Prizren thay Prishtina/Priština pherela o sasutno minialuno peshelipe vash komunitetengo reprezentipe numay niyekh na pherela o minialuno peshelipe vash sakova komuniteti individualune kay jivdinela ani komuna

¹⁰³ Misalake, internacionalune standardya rekomandinena o may pherune hakaya vash te mothaven korkoro toro identifikipe, leindoy kotor o hako te alosare vash te identifikine korkore tute sar jeno e komunitetesko. Vash buderi informacie, dikh Dikhlaripesko Komiteti ano Konventako Rami vash Garavipe e Nacionalune Minoritetengo, *Tematikuno Komentari Gn. 4 vash "Rameski Konventa: o nakhtari e vastushesko vash menajipesko diverzireti prekal o minoritetenge hakaya"*, 27 Mayi 2016.

¹⁰⁴ Ofisi e Sheruneministresko, Ofisi e Presidentesko, Kosovako Sombeshipe, Ministria vash Agroklutura, Vesha thay Ruraluno Evolviripe, Ministria vash Komunitetya thay Iranipe, Ministri e Ekonomiake Evolviripesko, Ministria vash Edukipe, Skencia thay Tehnologia, Ministria e Thanipesko thay Thanisko Planifikipe, Ministria e Financiengi, Ministria e Androne Butyengi, Ministria e Infrastrukturaki, Ministria e Butyaki thay Socialuno Dikhlaripe, Minsitria e Publikuna Administraciako, Ministria e Tregoski thay Industria.

bikinena ayekha informacia bimotohavdi sar rodingola, Ministria vash Kultura, Terne thay Sporti thay Ministria e Sastipeski mothavgya kay on numay garavena o specifiku informacie phanglo e komunitetenge janglaripea e aplikantyengo sar kotor olenga generaluna databazako. Ministria e Hakaipeske o reprezentya mothavena kay on pakyana kay na si legaluno obligipe vash kedipe ayekha datako.¹⁰⁵ Kana puqlile sar o komunitetengo janglaripe e aplikantyengo thay butyarnengo sito determinimo, sah e duy instituciendar kay siton phanglo ano deklaripe kotar aplikantya vash olengi aplikipeski forma (na Annex 3 e Regualtivako, kova sito mothavipeski forma, leindoy kotor e opcia si vay na o aplikanti ka kamel te mothavel olesko enticiteti).¹⁰⁶ Sah institucie ayekha vi raportinde kay o aplikantya thay butyarne silen o hako te deklarinen o komunitetengo avipe, phanglo e Artikloa 9.2 e Regulativako 04/2010, pashe akaleske na si institucie raportime kay nesavo aplikanti alosargya te vastinel o hako.¹⁰⁷

5.2 Komunako niveli

Ano komunako niveli 15 kotar 24 komune notadeime raportinde o kedipe thay garavipe e bimotohavda datako vash komunitetengo mothavipe.¹⁰⁸ Vash te mothaven o komunitetengo mothavipe e aplikantyengo thay butyarnengo, 11 e 15 komunendar kay kedena e data vastinela e deklaracia ani aplikaciaki forma,¹⁰⁹ thay ohto komune raportinde kay vastinena o Annex 3 e Regulativako 04/2010.¹¹⁰ Pashe akaleske, ano gendo e komunengo, o praktike vastinena te keden e data ano komunitetengo mothavipe na ka respektinen o hako vash aplikantya thay butyarne na te deklarinen vay te korkore deklarinen ole/ola phanglo e Artikloa 9.2 e Regulativako 04/2010.¹¹¹ Datako kedipe e komunitetenge avipesko sito ayekha vi problematikuno ani komuna Dragash/Dragaš,¹¹² e komuna na kedela ulavdi data vash Kosovako Boshnyakuno thay Kosovako Goranyuno komuniteti. Civilune servisyengo reprezentipe vash sol duy komunitetya sito ayekha vi rekordimo andar o Kosovako Boshnyakengo komuniteti.

¹⁰⁵ E Ministria e Lokalune Raipeska Administraciako na dengya may but informacie ayekha vi soske ayekha informacia na kedisali thay garavdili.

¹⁰⁶ E ministria e Androne Butyengi thay Ministria e Infrastrukturaki raportingya kay vastinela informacia kotar aplikantyengo bianipeske certifikate te identifikinen olengo komunitetengo avipe. Pashe akaleske, musay te notingyol kay o bianipeske certifikate mekhle ani Kosova ni yaver personalune identifikesko dokumentya adikerna e informacia vash komunitetengo mothavipe.

¹⁰⁷ Sar mothavgvola ano Artiklo 9.2.1 e Regualtivako 04/2010, dikh *supra* nota 8. Ministria e Publikuna Administraciako pherela o aplikaciake forme vash centralune niveleske isnitucie ano vastipe, On astarena o puqipya mangela o aplikanti te deklarinel peste vash olesko/olako identiteti, te sine kay, savo etniciteti silen, kova sito ano phanglipe e forma kota siton ano Annex 3 e Regulativako 04/2010, dikh *supra* nota 8.

¹⁰⁸ Deqana/Dečan, Jakova/Đakovica, Istog/Istok, Klinë/Klina, Peya/Peć, Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Poduyeva/Podujevo, Dragash/Dragaš, Mamuša/Mamusha/Mamuša, Prizren, Novo Brdo/Novobërdë, Klokot/Kllokot, Prishtina/Priština, Shtimya/Štimlje thay Lipjan/Lipljan.

¹⁰⁹ Klokot/Kllokot, Ferizay/Uroševac, Novo Brdo/Novobërdë, Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Peya/Peć, Prishtina/Priština, Shtimya/Štimlje, Lipjan/Lipljan, Fush Kosova/Kosovo Polje, Prizren, thay Dragash/Dragaš.

¹¹⁰ Štrpce/Shtpca, Kamenicë/Kamenica, Mitrovica/Vrdloriguni Mitrovica, Istog/Istok, Peya/Peć, Prishtina/Priština, Prizren, Dragash/Dragaš.

¹¹¹ Ani Poduyeva/Podujevo e komuna raportingya kay vastinela o informacie kotar personaluno identifike, ini kay sar mothavdilo ani nota 106, niyekh personaluno identifike ni bianipeski certifikata na sila e informacia vash komunitetengo etniciteti. Ani Jakova/Đakovica thay Istog/Istok reprezentya kotar KOKI sine raportime ano sakova intervistako paneli thay silen janipe e komunitetenge etnicitetesko e sah aplikantyengo, thay ano Deqana/Dečan, kote e informacia sitoy garavdi numay vash butikerne, komuna raportingya kay vastinela o bianipeske certifikate thay generaluno familiarizmo e thanutnengo ani komuna. Ani Mamuša/Mamusha/Mamuša o komuniteti kay si ano aplikantya thay butyarne raportinena bazirimo pe qhib e edukipeski thay anava.

¹¹² *Supra* nota 52.

6. RAPORTIPE

Phanglo e Artikloa 14 e Regulativako 04/2010, sah butyaripeske institucie musay te mekhen bershuno raporti vash implementipe e Regulativako e Ministriako e Publikuna Administraciako. E provizia mothavdili ano rekomandipe e OSCE 2013 raportesko. E selekcia may tele mothavela o phanglipe ano aspekti e legislaciako ano centraluno thay komunako niveli.

6.1 Centraluno niveli

Ano centraluno niveli, ohto e notadeime instituciendar dende o bershuno raporti vash implementipe e Regulativako 04/2010 e Ministriake e Publikuna Administraciako ano phanglipe e Artiklea 14 e Regulativako.¹¹³ Pherune, panj institucie¹¹⁴ raportinde kay dende kotorune raportya kay mothavena numay o gendo thay komunitetesko janglaripe e civilune sevalutnengo butyarnengo ano institucie, leindoy ktor o mase lelife vash laqharipe e komunitetenge butyaripesko ano institucie. Pashe akalenge odola institucie kola na dende o bershuno raporti e Ministriake e Publikuna Administraciako, e Ministria e Thanipeski thay Thanisko planiripe raportinde kay na sine niyekh ver puqle te den raporti thay na sine janglarde vash obligipe.

6.2 Komunako niveli

Ko 24 notadeime komune, enya raportinde o deipe e bershune raportesko.¹¹⁵ Vash buderi, sar sine e sura ano centraluno niveli, panj komune¹¹⁶ numay dende kotorune raportya. Kotar akala komune kay na pherde akava, Suharekë/Suva Reka na dikhla e relevanca sar kay on akanake na silen Na-Albanyune civilune servisyenge butyarne ani komuna, Ranilug/Ranillug sine buti ver najando vash akava obligipe thay Fushë Kosovë/Kosovo Polje raportinde kay on na monirotinena thay implementinena e Regulativa 04/2010. Trin komune raportinde kay na siton ano pheripe odoleske kay na reste o mangipe kotar e Ministria e Publikuna Administraciako,¹¹⁷ thay shtar pherune komune raportinde kay ini soske on na dende o specifikuno raporti vash implementipe e Regulativako, on dende bershuno raporti vash civilune servisyani ani komuna.¹¹⁸

6.3 Bershuno raporti vash implementipe e Regulativako 04/2010 kotar e Ministria e Publikuna Administraciako

Dikhlaro leipe e bershune raportyengo kotar butyaripeske institucie, e Ministria e Publikune Administraciako, ano ledeipe e Ministria e Lokalune Raipeska Administraciako musay te mekhen “periodikuno bershuno raporti vash implementipe e procedurenge vash fer thay proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisyani”.¹¹⁹ Sar si pe Direktori e Departamentesko vash Civilune Servisyengi Administracia, andar e Ministria e Publikuna Administraciako, e Ministria na rodingya kotar butyaripeske institucie te den bershuno raporti vash implemantipe thay na si specifikune raportya kerde kotar e Ministria vash implementipe e Regulativako. Pashe akaleske, data vash komunitetengo reprezentipe ano civilune servisyani

¹¹³ Ofisi e Presidentesko, Kosovako Sombeshipe, Ministri vash Agrokultura, Vesha thay Ruraluno Evolviripe, Ministria vash Kultura, Terne thay Sporti, Ministria vash Ekonomikuno Evolviripe, Ministria vash Androne Butya, Ministria e Hakaipeski, thay Ministria e Tregoski thay Industriaki.

¹¹⁴ Ofisi e Sheruneministresko, Ministria vash Komunitetya thay Iranipe, Ministria e Edukipeski, Skencia thay Tehnologia, Ministria e Infrastrukturaki thay Ministria e Financiengi.

¹¹⁵ Deqana/Dečan, Istog/Istok, Klinë/Klina, Dragash/Dragaš, Ferizay/Uroševac, Viti/Vitina, Štrpce/ShtRPCa, Prishtina/Priština thay Obiliq/Obilić.

¹¹⁶ Gilana/Gnjilane, Klokot/Klllokot, Mitrovica/Vrdlloriguni Mitrovica, Poduyeva/Podujevo, thay Prizren.

¹¹⁷ Shtimya/Štimlje, Lipjan/Lipljan and Gračanica/Gračanica.

¹¹⁸ Jakova/Đakovica, Novo Brdo/Novobërdë, Peya/Peć thay Mamuša/Mamusha/Mamuša.

¹¹⁹ Dih Artiklo 14(5), *supra* nota 8.

ovena kotor kotar Ministriako generaluno bershuno raporti vash civilune servisy. Pashe akaleske, generaluno bershuno raporti na astarela nesavi informacia vash implementipe e pozitivune akciake masengo kay butyarena o institucie musay te lelpe. May buderi, e Ministria na dengya nisavo treningo sar kotar Regulativa khuvgya pe zoralipe pe 2010 vash butyaripeske institucie vash sar te implementinen e Regulativa.

7. KONKLUZIE

Ano centralune niveleske insitucie kay notadeisale, progresi kerdilo sar kotar OSCE 2013 raporti ano bayaripe e sasutna proporciako e jenengo e komunitetengo ano numerikuno minoriteti, ini kay o figure pandar na resena o minimumi e desh pe shel e peshelipesko hramimo pe Krisi vash Civilune Servisy. May buderi, akava sasutno laqharipe na pasharela o namanglo distribuipe e postyengo pherdo kotar o jene e komunitetengo ano numerikuno minoriteti, kote nesave institucie resena te pheren desh pe shel o peshelipe. May buderi, numerune tikne komunitetya¹²⁰ luyarena te oven talo reprezentime ano centraluno niveli khetane ano sasutno proporcione thay ano gendo e uqe niveleske pozicie kay on adikerna. Ani kontra, Kosovake Srbya thay Kosovake Turkyia siton pedral reprezentime komparime olenga proporcija e populaciako ani Kosova.

Ano komunako niveli na si bare yaveripya kay ule sar kotar 2013. Kana notadeinena e proporcija e postyengi vash sakova komuniteti kay jivdinela ani komuna, 22 komune na reste te resen o manglo minimum. May buderi, desh e 24 komunendar notadeime na reste te pheren o sasutno proporcione e postyengo vash komunitetya kay on siton kombinime ano peshelipe. Kosovako Srbyuno komuniteti sito buti ver may reprezentimo komuniteti ani komparacia ano olengo proporcionaluno reprezentipe ani mangli komuna. Akava qalavela o gendo e postyengo pherde kotar o numerikuno tikno komuniteti thay yaverinela e piktura vash sasutno komunitetengo reprezentipe ano komunako niveli vash te oven may pozitivuno, ini kay na sine fer thay proporcionaluno reprezentipe e sah individualune komunitetengo. Palem, ano komunako niveli, ayekha vi ano centraluno, na-Srbyune komunitetya (may but o civilune servantya e Kosovake Romane thay Kosovake Ashkalyune komunitetya) sito ayekha vi butyarne ano but harno niveli (tehnikune thay administrativune) pozicie, thay na prekal po mangle profesionalune thay menajipeske kategorije.

Phanglo e polyenge yekhipea e komunitetengo, ano centraluno niveli may qalavde nivelya e talo reprezentipesko e juvlengo arkahlola ko Kosovake Srbya, Kosovake Goranya, Kosovake Romane thay Kosovake Turkyune komunitetya. E piktura vash o komunako niveli mothavela e savahtune talorepresentipe, may but mashkar Kosovake Egipqanya thay Kosovake romane komunitetya.

May buderi, butyaripeske institucie khetane ano komunako thay centraluno niveli kola na pherena o minimum e komunitetenge reprezentipesko mothavena hari angazhipe ano implementipe e legislativune obligipyengo kay siton dende vash te laqharen o reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisy. Proporcija e tromale butyake thanengo pherdo kotar o komunitetenge jene ano numerikuno minoriteti ano akala institucie kotar o shrd e 2013 ji pe agor e 2015 mothavela o yekhuno nanipe e progresesko ano laqharipe e komunitetenge reprezentipesko. Akava nanipe e akciengo sito dendo kotar e Ministria e Publikuna Adminsitraciako. Kova sito qhivdo te monitorinel o raporti vash implementipe e

¹²⁰ Komunitetya may tikne desari Kosovake Albanya, Kosovake Srbya, Kosovake Turkyia thay Kosovake Boshnyakune komunitetya siton konsiderime ano numerikune tikne komuniteti ano akava raporti.

Regulativako 04/2010 mumay kerela hari te vazdel akale institucion vash te len olenge legalune obligipya.

Sherune rekomandipya ano 2013 raporti astarena o mangipe kay efektivune te implementinen o pozitivune akciake mase prekal o alokipe e bujeteske resursyengo, organizime e treningengo kotar e Ministria e Publikuna Administraciako, o mangipe vash te keden thay garaven e statistikuni data thay laqharipe e bershune raportipesko vash implementipe e Regulativako 04/2010, ayekha vi akcie vash te bayaren o reprezentipe e Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqanyune komunitetengo may but ano komunako niveli. Arakhipya e prezentipe raportesko mothavena buderi akale rekomandipyengo kay aqhile ayerkha. Ji kay progresi dikhlilo ano gendo e komunako thay centralune niveleske instituciengo kay implementisale may hari shov e pozitivune akciake masengo vash te resen o fer thay yekhuno reprezentipe, napheruno bujetesko alokipe luyarela te hasarel o efektivuno implementipe. Sfide aqhona e phanglipea e kolektipesko e datako vash komunitetengo janglaripe thay raportipe vash implementipe e Regulativako 04/2010 te ovel pherdi ani lenya e legalune mangipyencar. Sar pheripe, Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqanyune komunitetya luyarena te oven taloreprezentipe ano khetane komunako thay centraluno niveli. Pe agor, Ministria e Publikuna Admisnitraciako na resti te del mothavipya thay treningya vash butyaripeske institucie ayekha vi te instriktinel olen vash te den o bershuno raporti ano akava raportipesko periodi.

May buderi tentipya musay te kergyon vash sol duy butyaripeske institucie thay e Ministria e Publikuna Administraciako vash te sigurinen kay o sherune problemya dende ano akava raporti, pe generali nanipe e kvalifikipyengo thay eksperiençako e komunitetenge jenengo, tikno niveli e aplikantyengo, thay taloreprezentipe akale komunitetengo ano seniorune pozicie, siton qhivde, specialune prekal o implementipe e pozitivune akciake masengo dende ano Artiklo 11 e Regulativako 04/2010. Ano akava respekta, e Ministria e Publikuna Administraciako sila o kotoruno vasni rola ano pheripe e instruciengo vash te dedikinen o mangle resursya vash te implementinen akala specifikune mase thay sigurinen kay o legalune obligipya siton pherde prekal o regularuno monitoripe thay raportipe.

REKOMANDIPYA

Vash e Ministria e Publikuna Administraciako (MPA)

- Inicirinel o amandamenti kotar Artiklo 11 e Krisesko vash Civilune Servisy vash te den legaluno klariteti ano implementipe e mothavipesko vash yekhuno reprezentipe ano centraluno niveli te mothavel kobar po peshelipe vash komunitetya ano numerikuno minoriteti aplikyngyola ulavdo vash sakoya butyaripeski institucia vay sito sar sasutni figura te ovel aplikimi ano sah institucie sar ayekha. Yekhuno mothavipe sito manglo phanglo e komunitetenge reprezentipea musay te kalkulyngyol bazirimo pe desh pe shel e sah komunitetengo ano numerikuno minoriteti, vay o reprezentipe musay te peravgyol vash sakova individualuno komuniteti ani proporcja e populacia ano niveli e Kosovako. May buderi, legaluno klariteti vay implementipesko mothavipe sito manglo ano komunako niveli ayekha vi te klarifikinel o proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo musay te aplikyngyol ki sakoya komuna individualune sar si pe olengi proporcja e komunaka populaciako, vay sar yekhuno sasutno peshelipe.
- Amendinel thay te laqharel e Regulativa 04/2010 vash te reflektinel o may telune specifikacie; konfirminela o kobar o cenzusi sito shayutno kotar 2011 kay shay te

vastingyol vash te mothavel so mothavela o fer thay yekhuno reprezentipe; specifiki nel kola mase siton vash te implementinel kotar o sah institucie, thay kola musay te implementingyon olendar kay pandar na reste o fer reprezentipe; klarifikinel Artiklo 5.1.2 phanglo e relacia vash sar ji pe desh pe shel musay te gengyol.

- Draftinel o manglo bershuno raporti vash implementipe e Regulativako 04/2010 leindoy kotor o sah mangle informacie sar vash o Artiklo 14 akala regulativako.
- May buderi, te den o mothavipe vash raportipe thay te sigurinen kay o implementipe e pozitivune akciake masengo, reprezentipe e sah funkcionalune nivelengo thay finansialune harjipya vash implementipe te oven astarde. Raportipe musay may dur te sigurinel kay sah data sito polyune phangle thay notadeinel o diferentune o impakti vash o mursha thay juvla kotar o komunitetya. Akava shay te agoringyol kotar keripe e uniformune raportipesko kotar o butyaripeske institucie vash te standardizinel e submisia e mangle bershune raportipesko vash implementipe e Regulativako 04/2010.
- Te evolvirinel partneshipi mashkar o institucie, sar si e Ministria e Lokalune Raipeska Administraciako, Ministria e Butyaki thay Socialuno Dikhlaripe, Regionalune Ofisya vash Butyaripe, Kosovako Instituti vash Publikuni Administracia, Ofisi e Komisioneresko vash o Qhibya, Ofisi vash Komunitetenge Puqipya thay profesionalune shkole kay te evolvirinen thay implementinen lunge vahtune politike thay programya vash te sigurinen jenen e komunitetengo te theren akcesi ano adekvatune treningya vash te bayaren olengo janipe vash civilune servisyenge mangipya. Politike thay programya musay te promovinen polyengo yekhippe andar o komunitetya.
- Te keren treningenge aktivitetiya vash te sigurinen kay o sah butyaripeske institucie ano khetano komunako thay centraluno niveli pherune lena kan o obligipya vash phiravipe e politikake ramesko kova regulinela o fer thay proporcionaluno reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisy, e partikulaurne fokuseya ano pozitivune akciake mase talo Artiklo 11 e Regulativako 04/2010 thay kedipe e datako vash komunitetengo avipe (sar dendilo ano Artiklya 8, 9, 10 e Regulativako), respektindoy e personaluno datako garavipe thay hako vash o personyengo avipe e komunitetengo vash te alosaren mangena vay na te deklarinen peste.

Vash centralune thay komunake butyaripeske institucie

- Prioritizinen o mase vash te identifikinen e aplikantyen thay rekrutinen kvalifikimo stafi e komunitetengo, misalake prekal o laqharde thay may proaktivune ovipya ko komuniteti, intershipi vay targetime rekurtipeske sheme kerde ano ledeipe e yaver godorne instituciencar sar si e Ministria vash Buti thay Socialuno Dikhlaripe, Regionalune Butyaripeske Ofisya, Ofisi vash Komunitetenge Puqipya thay profesionalune shkole.
- Laqharen o reprezentipe e komunitetengo ano centraluno niveleske pozicie, vash o taloreprezentime komunitetetya, leindoy targetime treningya vash o komunitetenge jene kola siton momenteske kotor e civilune servisyengo.
- Sigurinen o alokipe e adekvatune bujeteske resursyengo vash te sigurinen o pherdo thay efektivuno implementipe e pozitivune akciake masengo vash te bayaren o reprezentipe e komunitetengo ano civilune servisy, sar manglola ano Artiklo 11 e Regulativako 04/2010.
- Te den bershuno raporti vash implementipe e Regulativako 04/2010 e Ministriake e Publikuna Administraciako, sar rodingyola talo Artiklo 14 e Regulativako.

- Te keden bimothavdi statistikuni data vash komunitetengo janlaripe e butyarnengo thay aplikantyengo sar rodingyola ano Artiklya 8, 9 thay 10 e Regulativako 04/2010 ano phanglipe e respektivune mashkarthemutne standardyencar vash o hakya e komunitetengo thay garavipe e personaluna datako.
- Te den kotoruni sama vash bayripe e komunitetenge jenenge reprezentipesko ano manglo talo reprezentipe Kosovake Goranyune, Kosovake Romane, Kosovake Ashkalyune thay Kosovake Egipqanyune komunitetya ano civilune servisya vash te sigurinen o proporcialuno reprezentipe ano khetane centraluno thay komunako niveli.
- Te len o konkretune bajakya vash te laqharen o polyengo yekhipe ano dikhle taloreprezentipe komunitetya ano so duy centralune thay komunako niveli, leindoy kotor prekal o generali thay specialune mase dikhlarde ano Krisi vash Polyengo Yekhipe.

Annex C1: Centralune nivelesko komunitetengo reprezentipe ano civilune servisya

Institucia	Kosovake Albanya	Kosovake Ashkalie	Kosovake Boshnakya	Kosovake Kroatya	Kosovake Egipqanya	Kosovake Goranya	Kosovake Montenegrya	Kosovake Roma	Kosovake Srbya	Kosovake Turkya	Totaluno peshelipe e Komunitetengo ano Numerikuno Minoriteti ano civilune servisya	Totalune civilune servisyenge postya
Ofisi e Sheruneministresko	92.17	0.00	1.74	0.00	0.00	0.87	0.87	0.00	2.61	1.74	7.83	115
Ofisi e Presidentesko	94.92	0.00	3.39	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.69	5.08	59
Kosovako Sombeshipe	90.70	0.00	1.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.65	3.49	9.30	172
Ministria e Agrokulturaki, Vesha thay Ruraluno Evolviripe	95.83	0.00	2.38	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.79	0.00	4.17	168
Ministria vash Komunitetya thay Iranipe	55.00	0.00	1.25	0.00	0.00	1.25	0.00	0.00	38.75	3.75	45.00	80
Ministria e Kulturaki, Terne thay Sporti	86.38	0.00	0.47	0.00	0.00	0.47	0.00	0.00	10.80	1.88	13.62	213
Ministria vash Ekonomikuno Evoliripe	99.11	0.00	0.00	0.49	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.89	0.89	112
Ministria vash Edukipe, Skencia thay Tehnologia	93.14	0.00	2.94	0.00	0.00	0.00	0.00	0.98	0.49	1.96	6.86	204
Ministria e Thanipeski thay Thanesko Planiripe	96.79	0.00	1.83	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.38	3.21	218
Ministria e Financiengi	98.75	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10.63	0.00	1.25	160
Ministria e Sastipeski	98.28	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.72	1.72	116
Ministria e Andrune Butyengi	82.61	0.00	2.42	0.00	0.00	0.48	0.00	0.97	10.63	2.90	17.39	207
Ministria e Infrastrukturaki	87.42	0.00	0.65	0.00	0.00	0.65	0.00	0.00	10.32	0.97	12.58	310
Ministria e Hakaipeski	98.68	0.66	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.66	0.00	1.32	151
Ministria e Lokalune Raipeska Administraciako	85.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.62	1.72	10.34	116
Ministria e Butyaki thay Socialuno Dikhlaripe	85.40	0.00	1.61	0.15	0.00	0.00	0.00	0.15	11.68	1.02	14.60	685
Ministria e Publikuna Administraciako	93.12	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.59	2.29	1.72	116
Ministria e Tregoski thay Industriaki	97.16	0.00	1.14	0.00	0.57	0.00	0.00	0.00	0.00	1.14	2.84	176
TOTALI	90.37	0.03	1.21	0.06	0.03	0.17	0.03	0.14	6.49	1.47	9.63	3480

Annex C2: Pozitivune akciake mase implementime kotar sakoya centralune niveleski institucia

	Institucia	OSHM	OP	KS	MAVRE	MIKI	MKTS	MEE	MEST	MTTP	MF	MS	MIA	MI	MH	MLRA	MBSD	MPA	MTI	Totaluno gendo e instituciengo kay lele sakoya masa
Phkoimo Rekrutipe	Publikipe e butyake reklamengo dizaynime te inkurainen e aplikantyen	✓	✓	✓		✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	12
	Ledeinena e komunitetenge organizaciencar te mothaven o butyake thana	✓	✓				✓						✓	✓			✓		✓	7
	Gatisarena rekrutipya thay treningoske sheme		✓				✓						✓							3
	Kerena buti te identifikinen thay bayaren o butyake aplikacie	✓	✓	✓		✓	✓					✓	✓	✓				✓		9
	Kote o kandidatya siton yekhuna merita, dena anglipe e kandidateske kotar o komunitetya	✓	✓	✓		✓	✓				✓		✓	✓	✓					✓
Promovipeske Aktivitetya	Implementinena intershipeske sheme		✓	✓		✓	✓	✓				✓								6
	Implementinena bursenge programya	✓	✓						✓											3
	Dena love vash profesionalune treningenge programya	✓											✓		✓	✓				4
Kapacitetengo vazdipe/ Vazdipe e godinipesko	Kerena treningya te phikoinen promovipe, karierake shaipya thay janipeske vazdipya	✓	✓				✓			✓			✓	✓	✓	✓	✓			9
	Evolvirinena individualune vay grupake mentoripeske programya	✓	✓		✓								✓	✓						5
	Evolvirinena ano servisya yekh buti treningoske sheme	✓	✓										✓	✓		✓				5
	Organizinena workshopya ani nadiskriminacia	✓	✓		✓					✓	✓		✓	✓	✓					8
Resipe	Formirinena rekrutipeske strategie e organizaciencar kay reprezentinena e komuniteten						✓													1
	Evolvirinena aplikantyen pheripya e kvalifikime personyengo			✓																1
TOTALI e lele masengo		10	11	5	2	4	8	1	1	2	3	3	10	8	5	3	2	2	3	

Legenda

	Institucie na resena 10% peshelipe e komunitetenge reprezentipesko
	Institucie resena 10% peshelipe (akaleske nane obligipe te len specialune mase)

Annex M1: Komunake nivelesko komunitetngo reprezentipe ano civilune servisy

Komuna	Kosovake Albanya		Kosovake Ashkalie		Kosovake Boshnakya		Kosovak e Kroatya	Kosovake Egipqanya		Kosovake Goranya		Kosova ke Monten egrya	Kosovake Roma		Kosovake Srbya		Kosovake Turky		Totaluno peshelipe e komunitetng o ano numerikuno minoriteti ano civilune servisy	Totaluno peshelipe e komunitetng o ano numerikuno minoriteti ano censuzi	Totalu ne postya
	Civilune Servisy peshelipe	Cenzusi peshelipe	Civilune Servisy peshelipe	Cenzusi peshelipe	Civilune Servisy peshelipe	Cenzusi peshelipe	Civilune Servisy peshelipe	Civilune Servisy peshelipe	Cenzusi peshelipe	Civilune Servisy peshelipe	Cenzusi peshelipe	Civilune Servisy peshelipe	Cenzusi peshelipe	Civilune Servisy peshelipe	Cenzusi peshelipe	Civilune Servisy peshelipe	Cenzusi peshelipe				
Deqana/Deçane	97.20	98.46	0.00	0.10	1.87	0.15	0.00	0.93	0.98	0.00	0.00	0.00	0.00	0.08	0.93	0.01	0.00	0.00	2.80	1.54	107
Dragash/Dragaš	73.68	59.67	0.00	0.01	26.32	12.06	0.00	0.00	0.01	0.00	26.35	0.00	0.00	0.01	0.00	0.02	0.00	0.59	26.32	40.33	114
Ferizaj/Uroševac	95.18	95.90	1.93	3.34	0.00	0.08	0.00	0.00	0.02	0.00	0.06	0.00	0.64	0.19	0.44	0.03	0.44	0.05	4.82	4.10	228
Fush Kosova/Kosovo Polje	85.33	86.93	2.00	9.27	0.00	0.10	0.00	0.00	0.81	0.00	0.04	1.33	1.33	1.25	10.00	0.92	0.00	0.18	14.67	13.07	150
Jakova/Đakovica	98.10	92.72	0.00	0.65	0.00	0.08	0.00	1.90	5.41	0.00	0.01	0.00	0.00	0.78	0.00	0.02	0.00	0.02	1.90	7.28	211
Gilan/Gnjilane	88.36	97.38	0.00	0.02	0.00	0.13	0.00	0.00	0.00	0.00	0.08	0.00	0.36	0.40	10.18	0.69	1.09	1.08	11.64	2.62	275
Glogoc/Glogovac	100.00	99.85	0.00	0.00	0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.15	139
Graçanica/Graçanicë	6.90	23.18	0.00	0.97	0.00	0.14	0.00	0.00	0.03	1.72	0.21	0.00	1.96	6.98	87.93	67.53	0.00	0.14	12.07	32.47	58
Hani e Elezesko / Elez Han	100.00	99.51	0.00	0.00	0.00	0.45	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.49	48
Istog/Istok	87.97	92.02	0.00	0.28	7.59	2.91	0.00	3.16	3.93	0.00	0.00	0.00	0.00	0.10	1.27	0.49	0.00	0.03	12.03	7.98	158
Junik/Yuniko	100.00	99.75	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.25	55
Kaçanik/Kaçanik	100.00	99.86	0.00	0.00	0.00	0.06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.14	113
Kamenic/Kamenica	82.76	94.74	0.00	0.00	0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.08	0.00	0.49	0.67	17.24	4.31	0.00	0.01	17.24	5.26	203
Klinë/Klina	96.32	96.67	0.00	0.22	0.00	0.05	0.00	0.00	2.43	0.00	0.00	0.00	0.74	0.20	2.21	0.25	0.00	0.01	3.68	3.33	136
Klokot/Kllokot	32.00	53.29	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.35	68.00	46.05	0.00	0.04	68.00	46.71	50
Lipyan/Lipljan	91.53	94.55	1.31	3.15	0.56	0.07	0.00	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.65	0.59	5.65	0.89	0.00	0.22	8.47	5.45	177
Malisheva/Mališevo	100.00	99.79	0.00	0.01	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.21	147
Mamuša/Mamusha/Mamuša	16.67	5.94	0.00	0.22	2.38	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.76	0.71	0.00	0.00	76.19	93.12	23.81	6.88	42
Mitrovica/Vrdllor iguni Mitrovica	95.35	96.65	0.00	0.90	2.62	0.58	0.00	0.00	0.01	0.00	0.03	0.00	0.00	0.73	0.58	0.02	1.45	0.72	4.65	3.35	344
Novo Brdo/Novobërdë	59.55	52.37	0.00	0.04	0.00	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.30	0.94	38.20	46.40	0.00	0.10	40.45	47.63	89
Obiliq/Obilić	89.52	92.13	0.00	2.68	0.81	0.27	0.00	0.00	0.13	0.00	0.02	0.00	0.83	3.07	8.87	1.28	0.00	0.01	10.48	7.87	124
Partesh/Partesh	4.35	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	95.65	99.89	0.00	0.00	4.35	0.11	46
Peya/Peç	94.07	91.21	0.00	0.15	3.56	3.93	0.00	0.79	2.80	0.00	0.20	0.39	0.40	1.03	0.79	0.34	0.00	0.06	5.93	8.79	253
Podujeva/Podujevo	99.66	98.90	0.00	0.77	0.00	0.04	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.08	0.34	0.01	0.00	0.01	0.34	1.10	295
Prishtina/Prishtina	98.38	97.77	0.18	0.28	0.54	0.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.03	0.36	0.22	0.54	1.08	1.62	2.23	557
Prizren	86.85	81.96	0.23	0.76	6.35	9.50	0.00	0.00	0.09	0.00	0.37	0.00	0.23	1.63	0.45	0.13	5.67	5.11	13.15	18.04	441
Ravuco/Orahovac	93.94	98.15	0.00	0.72	0.00	0.02	0.00	0.00	0.53	0.00	0.00	0.00	0.00	0.15	6.06	0.24	0.00	0.00	6.06	1.85	132
Ranilug/Ranillug	10.71	4.24	0.00	0.00	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	87.50	95.50	0.00	0.00	10.71	4.50	56
Shtimya/Štimlje	97.10	96.79	1.85	2.74	1.45	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.08	0.00	0.18	0.00	0.00	2.90	3.21	69
Skenderaj/Srbica	95.69	99.66	0.00	0.02	0.00	0.08	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.31	0.10	0.00	0.00	4.31	0.34	209
Shtërca/Shtërpçë	38.03	54.07	0.00	0.01	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.35	61.97	45.30	0.00	0.00	61.97	45.93	71
Suhareka/Suva Reka	100.00	98.92	0.00	0.83	0.00	0.03	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	1.08	140
Viti/Vitina	97.76	99.32	0.00	0.03	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.03	2.24	0.24	0.00	0.01	2.24	0.68	134
Vuçitma/Vuçitn	92.18	98.53	0.00	0.20	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.10	6.15	0.55	1.68	0.40	7.82	1.47	179

* Dragash/Dragaš komuna na kedela ulavdi data vash Kosovake Boshnakya thay Kosovake Goranyune komunitetya. Civilune servisyng representipe e duy akale komunitetngo sito, odoya ver, qhivdo andar Kosovako Boshnyakuno komuniteti.

Minimaluno resto peshelipe	Komunitetngo peshelipe reprezentinla may hari se yekh civilune servisyng posti ani komuna
Minimaluno na resto peshelipe	Komunitetngo peshelipe reprezentinla may hari se yekh civilune servisyng posti ani komuna numay sito representimo

Annex M2: Pherune postya kola siton musayutne vash te reslol o peshelipe vash komunitetengo reprezentipe

Komuna	Kosovake Albanya	Kosovake Ashkalie	Kosovake Boshnak ya	Kosovake Kroatya	Kosovake Egipqany a	Kosovake Goranya	Kosovake Montene grya	Kosovake Roma
Mitrovica/Mitrovica Vrdlorig		3	0	0	0	3	0	0
Vuqitna/Vučitrn			0	0	0	0	0	0
Poduyeva/Podujevo		2	0	0	0	0	0	0
Glogovci/Glogovac		0	0	0	0	0	0	0
Skenderay/Srbica		0	0	0	0	0	0	3
Prishtina/Priština		0	0	0	0	0	0	0
Graçanica/Graçanicë	9	0	0	0	0	3		0
Lipyan/Lipljan		4	0	0	0	0	0	0
Fush Kosova/Kosovo Polje		11	0	1	0	0	0	0
Obiliq/Obilić		3	0	0	0	3	0	0
Shtimya/Štimlje		0	0	0	0	0	0	0
Peya/Peć		0	1	5	0	2	0	0
Klinë/Klina		0	0	3	0	0	0	0
Jakova/Đakovica		1	0	7	0	2	0	0
Istog/Istok		0	0	1	0	0	0	0
Deqana/Deçane		0	0	0	0	0	0	0
Yuniko		0	0	0	0	0	0	0
Prizren		2	14	0	1	6	0	0
Ravuco/Orahovac		1	0	1	0	0	0	0
Malisheva/Mališevo		0	0	0	0	0	0	0
Suhareka/Suva Reka		1	0	0	0	0	0	0
Dragash/Dragaš		0	0	0	30	0	0	0
Mamuşa/Mamusha/Mamuša	0	0	0	0	0	0	0	
Gilana/Gnjilane		0	0	0	0	0	0	0
Kaqaniko/Kaçanik		0	0	0	0	0	0	0
Kamenica/Kamenica		0	0	0	0	0	0	0
Klokot/Kllokot	11	0	0	0	0	0	0	0
Partesh/Partesh	0	0	0	0	0	0		0
Ranilug/Ranillug	0	0	0	0	0	0		0
Novo Brdo/Novobërdë	0	0	0	0	0	0	7	0
ShtRPCa/ShtëRPCë	11	0	0	0	0	0	0	0
Viti/Vitina		0	0	0	0	0	0	0
Ferizay/Uroševac		2	0	0	0	0	0	0
Hani e Elezesko/ Elez Han		0	0	0	0	0	0	0
TOTALI	31	31	15	18	31	19	7	3

Annex M3: Peshelipe e komunitetengo ano numerikuno minoriteti ani sakoya funksionalni kategoria

Komuna	Komunitetya ano Numerikuno Minoriteti peshelipe Cenzusi	Komunitetya ano Numerikuno Minoriteti peshelipe ano Menajipeske Pozicie	Komunitetya ano Numerikuno Minoriteti peshelipe ano profesionalune Pozicie	Komunitetya ano Numerikuno Minoriteti peshelipe ano Teknikune/ Administrativune Pozicie
Deqana/Dečane	1.54176766	4.76	1.92	2.94
Dragash/Dragaš	40.32708768	22.72	24.69	40
Ferizay/Uroševac	4.10459442	4.34	0	10.46
Fush Kosova/Kosovo Polje	13.07031901	7.14	10.94	19.44
Jakova/Đakovica	7.280341808	4.16	2.17	0
Gilana/Gnjilane	2.621481958	8.82	9.16	14.87
Glogovci/Glogovac	0.146930686			
Graçanica/Graçanicë	32.46838407	12.5	6.81	50
Hani e Elezesko / Elez Han	0.489205573			
Istog/Istok	7.979332638	11.76	17.46	6.55
Yuniko	0.246548323			
Kaçaniko/Kaçanik	0.140680655			
Kamenica/Kamenica	5.262574477	2.44	12.6	44.19
Klinë/Klina	3.325020781	10	0	7.02
Klokot/Kllokot	46.71361502	50	71.43	0
Lipyan/Lipljan	5.447443798	14.29	8.33	5.66
Malisheva/Mališevo	0.205079377			
Mamuša/Mamusha/ Mamuša	6.882149991	41.66	16	20
Mitrovica/Vrdl. Mitrovica	3.354239386	2.74	3.12	7.27
Novo Brdo/Novobërdë	47.62966265	25	33.33	54.29
Obiliq/Obilić	7.865794236	4	8.75	17.24
Parteš/Partesh	0.111919418			
Peva/Peć	8.786936236	6.25	2.6	10
Podujeva/Podujevo	1.10283732	0	0.84	0
Prishtina/Priština	2.23482506	0	1.2	2.27
Prizren	18.03511061	14.42	20.28	7.22
Ravuco/Orahovac	1.853828636	8.69	0	10.71
Ranilug/Ranillug	4.500775996	15.38	7.41	12.5
Shtimya/Štimlje	3.209632557	0	5.55	0
Skenderav/Srbica	0.340162806	3.85	4.69	5
Shtërpeca/Shtërpçë	45.93466686	60	65.71	59
Suhareka/Suva Reka	1.081678443	0	0	0
Viti/Vitina	0.67678294	0	1.33	5.12
Vuqitna/Vučitrn	1.474166309	6.25	7.14	10.2

Minimaluno na resto peshelipe

Annex M4: Pozitivune akciake mase implementime kotar sakoya komuna

Komuna	Deqanq/Dečan	Dragash/Dragaš	Ferizaj/Uroševac	Fush Kosova/Kosovo Polje	Jakova/Dakovica	Gjitana/Gnjtane	Graganica/Graganicë	Istog/Istok	Kamenica/Kamenica	Klinë/Klina	Klokot/Kllokot	Lipjan/Lipjan	Mamusha/Mamusha/ Mamusha	Mirovica/Vitoriguni Mirovica	Novo Brdo/Novobërdë	Obiliq/Obilić	Pera/Pec	Podujeva/Podujevo	Prishtina/Prishtina	Prizren	Ranilug/Ranilug	Shitina/Shitnje	Štupce/Štërpçë	Suhareka/Suva Reka	Totaluno gendo e komunengo kay lena sakoya masa	
Phkoimo Rekrutipe	Publikipe e butyake reklamengo dizaynime te inkurainen e aplikantyen			✓		✓			✓														✓		4	
	Ledeinena e komunitetenge organizaciencar te mothaven o butyake thana		✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓		✓			✓		✓			✓	✓		12	
	Gatisarena rekrutipyta thay treningoske sheme			✓										✓		✓			✓	✓		✓			6	
	Kerena buti te identifiken thay bayaren o butyake aplikacie			✓		✓	✓	✓								✓				✓					6	
	Kote o kandidatya siton yekhuna merita, dena anglipe e kandidateske kotar o komunitetya		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓			✓	✓		✓				✓		12	
Promovipeske Aktivitetya	Implementinena intershipeske sheme		✓		✓		✓			✓			✓	✓		✓			✓	✓		✓			10	
	Implementinena bursenge programya			✓	✓		✓								✓			✓	✓			✓			8	
	Dena love vash profesionalune treningenge programya		✓		✓		✓						✓			✓		✓	✓			✓	✓		10	
Kapacitetengo vazdipe/ Vazdipe e godinipesko	Kerena treningya te phikoinen promovipe, karierake shaipyta thay janipeske vazdipyta		✓	✓		✓		✓		✓				✓		✓			✓	✓		✓	✓		11	
	Evolvirinena individualune vay grupake mentoripeske programya		✓	✓		✓		✓		✓				✓	✓	✓				✓					9	
	Evolvirinena ano servisya yekh buti treningoske sheme		✓											✓		✓				✓					5	
	Organizinena workshopya ani nadiskriminacia			✓		✓		✓								✓		✓		✓		✓			7	
Resipe	Formirinena rekrutipeske strategie e organizaciencar kay reprezentinena e komuniteten													✓		✓		✓		✓					4	
	Evolvirinena aplikantyen pheripyta e kvalifikime personyengo									✓					✓								✓		3	
TOTALI e lele masengo		0	7	9	4	2	8	5	6	3	4	0	2	1	8	1	10	4	4	6	10	0	7	6	0	

Legenda

Komune na resena 10% peshelipe e komunitetenge reprezentipesko

Komune resena 10% peshelipe (akaleske nane obligipe te len specialune mase)

